LAPIN LIITTO

Lapin liiton talousarvio ja toimintasuunnitelma 2027 sekä taloussuunnitelma 2028–2029

Lapin liiton hallitus 11.11.2026 § x
Lapin liiton valtuusto 2.12.2026 § x

Kuva: Lapin materiaalipankki | Terhi Tuovinen

Sisällysluettelo

Maakuntajohtajan katsaus 2
Lapin liiton strategia ja strategiset painopisteet 2027–2029 4
Toiminta ja tavoitteet vastuualueittain 8
Aluesuunnittelu 8
Hallinto ja talous 12
Kehittäminen ja rahoitus 15
Vaikuttaminen 19
Toiminta ja tavoitteet läpileikkaavissa toiminnoissa 23
Lapin liiton viestintä 23
EU Direct Lappi 23
Kansainvälinen toiminta 24
Henkilöstösuunnitelma 2027 27
Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2029 33
Yleisperustelut 33
Talousarvion rakenne ja sitovuus 35
Tilikauden tunnusluvut 35
Jäsenkuntien arvioidut maksuosuudet 2027 37
Kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta 38
Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 38

Maakuntajohtajan katsaus

Lappi – mahdollisuuksien maakunta muuttuvassa maailmassa

Lappi elää suurten mahdollisuuksien ja merkittävien muutosten aikaa. Geopoliittinen toimintaympäristö, Euroopan turvallisuustilanne, vihreä siirtymä ja kasvava kiinnostus arktista aluetta kohtaan ovat nostaneet Lapin aseman entistä keskeisemmäksi niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Meillä on erinomaiset edellytykset rakentaa kestävää kasvua, uutta elinvoimaa ja hyvinvointia koko maakuntaan. Tulevaisuus ei kuitenkaan synny itsestään – se edellyttää rohkeita valintoja, yhteistyötä ja määrätietoista edunvalvontaa.

Vuotta 2026 on leimannut Lapin puheenjohtajuus Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteistyössä. Puheenjohtajuuskausi on vahvistanut yhteistä vaikuttamistamme ja osoittanut maakuntien välisen yhteistyön merkityksen erityisesti aluekehityksen, saavutettavuuden ja EU:n koheesiopolitiikan kysymyksissä. Tätä yhteistyötä jatkamme vahvasti myös tulevaisuudessa.

Vuodesta 2027 muodostuu Lapin edunvalvonnan kannalta poikkeuksellisen tärkeä.

Kevään eduskuntavaalit ja uuden hallitusohjelman valmistelu tarjoavat mahdollisuuden nostaa Lapin erityiskysymykset valtakunnallisen päätöksenteon ytimeen. Samanaikaisesti Euroopan unionissa valmistellaan uutta monivuotista rahoituskehystä vuosille 2028–2034 sekä siihen liittyviä kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia (NRPP). Näissä ratkaisuissa määritellään pitkälti pohjoisten harvaan asuttujen alueiden kehittämisedellytykset (NSPA) seuraavalle vuosikymmenelle. Lapin äänen on kuuluttava vahvana näissä keskusteluissa sekä Helsingissä, että Brysselissä.

EU:n uusi arktinen strategia vahvistaa Lapin merkitystä osana Euroopan strategista tulevaisuutta. Strategian painotukset turvallisuuteen, kestävään talouteen, ilmastoon ja ihmisten hyvinvointiin ovat Lapille tärkeitä. **Nyt on huolehdittava siitä, että strategiset linjaukset muuttuvat myös konkreettisiksi teoiksi, investoinneiksi ja uusiksi kehittämismahdollisuuksiksi pohjoisessa.**

Lapin tulevaisuuden vahvuuksia ovat luonnonvarojen vastuullinen hyödyntäminen, matkailu, kaivannais- ja metsäteollisuus, puhdas energia sekä kasvava arktinen osaaminen. Näiden rinnalla korostuvat toimivat liikenneyhteydet, osaavan työvoiman saatavuus, huoltovarmuus ja kokonaisturvallisuus. Pohjoisen rajat ylittävien yhteyksien kehittäminen on nähtävä paitsi Lapin myös koko Euroopan strategisena kysymyksenä. Samalla meidän on turvattava elämisen ja yrittämisen edellytykset kaikkialla maakunnassa.

Lapin tulevaisuus rakentuu ihmisten yhteistyölle. Yhä useammin alueiden menestys ratkaistaan siinä, kuinka hyvin ne onnistuvat houkuttelemaan osaajia, uusia asukkaita, yrityksiä ja investointeja. Tässä kilpailussa tunnettuus, maine ja yhteinen aluekuva ovat nousseet strategisiksi kilpailutekijöiksi. Lapin on kyettävä viestimään vahvuuksistaan johdonmukaisesti, tietoon perustuen ja yhteisellä äänellä. Siksi maakunnan yhteisen brändin, näkyvyyden ja vetovoiman pitkäjänteinen kehittäminen on tärkeä osa Lapin tulevaisuuden kilpailukykyä, elinvoimaa ja kansainvälistä vaikuttavuutta.

Katseemme on vahvasti tulevaisuudessa. Haluamme rakentaa Lappia, jossa on hyvä asua, tehdä työtä, yrittää ja investoida – maakuntaa, joka kasvaa kestävästi kantaen vastuunsa ympäristöstä ja tulevista sukupolvista.

Lappi ei ole Suomen eikä Euroopan reuna-alue, vaan yhä merkittävämpi osa niiden tulevaisuutta. Tämän mahdollisuuden haluamme yhdessä tehdä todeksi.

Hannu Takkula
Maakuntajohtaja

Lapin liiton strategia ja strategiset painopisteet 2027–2029

Lapin liiton toimintaa ohjaa neljän vuoden välein päivitettävä Lappi-sopimus sekä Lapin liiton strategia. **Lappi-sopimuksessa** Lapin maakunnan visio vuoteen 2029 tiivistyy seuraavasti:

Onnellinen Lappi – hyvinvointia ja kestävää kasvua arktisella alueella.

Lapin liiton henkilöstön ja johtoryhmän valmistelussa elokuussa 2026 todettiin, että Lapin liiton vuonna 2022 henkilöstön kanssa yhdessä laaditut arvot ovat edelleen ajan tasalla. Myös mission ja vision todettiin olevan edelleen relevantteja, mutta niitä päivitettiin yksittäisten sanojen osalta vastaamaan paremmin tämän hetken kuvaa Lapin liitosta.

Lapin liiton strategia

Lapin liiton arvot

Aitous
Rohkeus
Vastuullisuus
Osaaminen

Lapin liiton missio

Olemme Lapin kokoava voima, kehityksen mahdollistaja ja elinvoiman edistäjä.

Lapin liiton visio

Lapin liitto on ennakoiva ja vaikuttava kehittämisen kumppani. Vauhditamme vastuullisesti koko Lapin menestystä.

Strategiset painopisteet 2027–2029

Kuva: Jenni Lintula

Kansainvälinen yhteistyö ja edunajaminen

Lapin liitto vahvistaa Lapin asemaa arktisena, eurooppalaisena ja kansainvälisenä toimijana. Strategisen kansainvälisen toiminnan tavoitteena on tukea Lapin elinvoimaa, kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä edistää maakunnan tavoitteita kansallisessa ja kansainvälisessä päätöksenteossa.

Ylläpidämme ja vahvistamme olemassa olevia toimivia yhteistyösuhteita sekä avaamme uusia kumppanuuksia muuttuvassa toimintaympäristössä.

Tuemme lappilaisia toimijoita kansainvälistymisessä, verkostoitumisessa sekä kehittämis- ja hanketoiminnassa. Samalla vahvistamme maakunnan osaamista, tiedonvaihtoa ja vaikutusmahdollisuuksia kansainvälisten verkostojen kautta. Kansainvälinen työ ei ole itseisarvo, vaan väline Lapin strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kestävyys

Lapin liitto edistää vihreää siirtymää, luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista. Mahdollistamme sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävää kasvua, joka vahvistaa Lapin elinvoimaa, kilpailukykyä ja hyvinvointia pitkällä aikavälillä. Kestävyysnäkökulma huomioidaan maakunnan kehittämisessä, aluesuunnittelussa, rahoituksessa, edunajamisessa ja päätöksenteossa. Yhteensovitamme erilaisia tavoitteita ja edistämme ratkaisuja, jotka tukevat Lapin kestävää menestystä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimimme vastuullisesti myös omassa toiminnassamme. Kehitämme työyhteisöämme, toimintatapojamme ja päätöksentekoamme kestävyyden periaatteiden mukaisesti sekä kannamme vastuuta toimintamme taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista.

Kuva: Lapin materiaalipankki | Pauliina Silvén-Alamartimo

Kuva: Jenni Lintula

Osaaminen, ennakointi ja asiantuntijuus

Lapin liitto uudistuu, ennakoi ja rakentaa tulevaisuutta tietoon perustuen. Hyödynnämme vahvaa aluetuntemustamme, asiantuntijuuttamme sekä ajantasaista tietoa maakunnan kehittämisessä, päätöksenteossa ja edunvalvonnassa.

Rakennamme yhteistä tilannekuvaa ja lisäämme ymmärrystä Lapin mahdollisuuksista, erityispiirteistä ja kehittämistarpeista. Tunnistamme myös riskejä ja varaudumme tulevaisuuden muutoksiin, vahvistamme Lapin muutoskyvykkyyttä sekä kriisinkestävyyttä. Ennakoiva, osaava ja oma-aloitteinen toimintatapa tukee maakunnan menestystä.

Kannustamme jatkuvaan oppimiseen, uuden tiedon hyödyntämiseen ja oman asiantuntijuuden kehittämiseen. Vastuu osaamisen ylläpitämisestä ja uudistamisesta kuuluu koko työyhteisölle.

Verkostot ja yhteisöllisyys

Lapin liitto kokoaa yhteen kunnat, viranomaiset, elinkeinot, oppilaitokset, järjestöt ja muut kumppanit rakentamaan yhteistä tulevaisuutta Lapille. Uskomme, että parhaat ratkaisut syntyvät yhteistyössä, erilaisia näkökulmia yhdistämällä ja yhteistä ymmärrystä vahvistamalla. Yhteisöllisyys tarkoittaa meille yhdessä tietämistä, oppimista ja tekemistä. Tunnistamme verkostojen mahdollisuudet ja vahvistamme yhteistyötä niin maakunnallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisesti. Toimimme helposti lähestyttävänä ja luotettavana kumppanina, jonka kanssa asiointi, yhteydenpito ja yhteistyö ovat sujuvia.

Kehitämme aktiivisesti myös omaa työyhteisöämme ja verkostomaisia toimintatapoja, jotka tukevat tiedon jakamista, osallisuutta ja yhdessä onnistumista.

Kuva: Jenni Lintula

Kuva: Lapin materiaalipankki | Harri Tarvainen

Lapin ääni ja kuva

Lapin liitto rakentaa, vahvistaa ja välittää Lapin yhteistä ääntä sekä edistää myönteistä, ajankohtaista ja monipuolista maakuntakuvaa. Toimimme Lapin kuntien ja muiden toimijoiden yhteisenä vaikuttajana, joka kokoaa näkemyksiä, muodostaa yhteisiä tavoitteita ja vie niitä eteenpäin alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Viestimme Lapin vahvuuksista, mahdollisuuksista ja merkityksestä, Näin vahvistamme maakunnan vetovoimaa, elinvoimaa ja tunnettuutta. Tavoitteenamme on, että Lappi tunnetaan rohkeana, vastuullisena ja tulevaisuuteen katsovana maakuntana, jossa on hyvä asua, tehdä työtä, yrittää, opiskella ja investoida. Lapin liitto tukee kuntia ja muita toimijoita yhteisen maakuntakuvan vahvistamisessa.

Edistämme avointa vuoropuhelua ja osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Varaudumme myös muuttuvan toimintaympäristön viestintätarpeisiin ja tuemme maakunnan kriisinkestävyyttä suunnitelmallisella viestinnällä.

Toiminta ja tavoitteet vastuualueittain

Aluesuunnittelu

> Aluesuunnittelun vastuualue huolehtii maakuntakaavan ja merialuesuunnitelman laatimisesta sekä maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun kehittämisestä ja koordinoinnista. Maakuntakaavan ja merialuesuunnitelman hyväksyy maakuntavaltuusto. Maakuntakaavoitus edistää ja tukee Lappi-sopimuksen tavoitteita antamalla oikeudelliset edellytykset yksityiskohtaisemmalle toteutussuunnittelulle kuntakaavoituksella ja muiden viranomaisten toteutettaville hankkeille.

Aluesuunnittelun päätehtävänä on vuoden 2027 aikana valmistella Lapin 1. vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto ja ehdotus nähtäville. Kaavan hyväksymisen arvioidaan ajoittuvan toukokuun 2028 maakuntavaltuustoon. Lisäksi aluesuunnittelu on päivittämässä kansallista merialuesuunnitelmaa yhdessä seitsemän muun maakunnan ja ympäristöministeriön johdolla 2027 aikana. Kolmen kaivoshankemaakuntakaavan valmistelu ajoittuu myös vuodelle 2027. Lapin vihreän siirtymän hankkeet ja niiden eteneminen myös vaikuttavat aluesuunnittelussa valmisteltavien ja antamien lausuntojen määrään sekä niihin käytettäviin resursseihin. Lapissa oli syksyllä 2026 vireillä uusiutuvan energian tai muita teollisia hankkeita seuraavasti: 43 tuulivoimahanketta, kolme kaivoshanketta ja neljä pumppuvoimalahanketta. Lisäksi suunnitteilla on useita datakeskuksia, aurinkovoima- ja vetyhankkeita sekä akkuvarastoja.

Koko maakunnan kattava vaihemaakuntakaavoitus

Ensimmäinen koko Lapin maakunnan kattava kokonaisvaihemaakuntakaavoitus on käynnistynyt vuonna 2025. Lapin voimassa olevien maakuntakaavojen päivittäminen on tarkoitus tehdä kolmella koko maakunnan kattavalla vaihemaakuntakaavalla, joista ensimmäinen on turvallisuutta ja liikennettä koskeva kokonaisuus, jonka kaavoitusprosessin arvioidaan kestävän vuoden 2028 puolelle. Vuonna 2027 on tarkoitus jatkaa kaavaan liittyviä selvityksiä mm. Tunturiradan, poikittaisen tieyhteyden sekä rinnakkaisraiteen (eurooppalainen raideleveys) osalta ja vuoden alkupuolella saada valmisteluaineisto yleisesti nähtäville. Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen ajoittuisi loppuvuoteen 2027. Prosessi edellyttää useita lakisääteisiä neuvotteluita eri tahojen kanssa (saamelaiskäräjät, koltat, paliskunnat, viranomaiset ja kunnat) lukuisten työneuvotteluiden lisäksi.

Aluesuunnittelu on mukana Lapin AMK:n hallinnoimassa ja Lapin liiton osatoteuttamassa Lappi visio – Lapin matkailun kestävä tulevaisuus hankkeessa, jossa laaditaan mm. laajapohjainen ja osallistava prosessi, jonka tuloksena syntyy matkailun maankäyttöselvitys. Aluesuunnittelusta ohjataan ja tarjotaan asiantuntijatyötä selvityksen laadintaan. Selvitys tukee ja antaa taustatietoja matkailuun liittyvään teemaan tulevissa vaihemaakuntakaavoituksissa.

Valmistelussa kolme kaivoshanke vaihemaakuntakaavaa

Sakatin vaihemaakuntakaavan ehdotus on ollut nähtävillä vuonna 2026. Sakatin vaihemaakuntakaavan hyväksyminen edellyttää luonnonsuojelulain 39 §:n mukaista valtioneuvoston päätöstä poiketa Natura 2000 suojeluperusteista sekä muutoksia soidensuojelulakiin/-asetukseen. Maakuntahallitus on tehnyt 13.5.2026 päätöksen lähettää ympäristöministeriöön valmisteltavaksi hakemuksen koskien luonnonsuojelulain 39 §:n mukaista valtioneuvoston päätöstä Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan hyväksymiseksi ja Sakatin kaivoshankkeen toteuttamiseksi Viiankiaavan Natura 2000 -alueen alla ja läheisyydessä.

Rajapalojen ja Ikkarin vaihemaakuntakaavojen osalta seuraamme ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) etenemistä ja varaudumme vuoden 2027 aikana Ikkarin ja Rajapalojen vaihemaakuntakaavojen valmisteluaineistojen valmisteluun. Kunnat voivat hyväksyä kaivoksia koskevat yleiskaavansa vasta voimaantulleen vaihemaakuntakaavan jälkeen.

Merialuesuunnitelman päivittäminen laajalla yhteistyöllä maakuntien kesken

Merialuesuunnitelman tarkoituksena on parantaa merellisten elinkeinojen harjoittamisen edellytyksiä ja meriympäristön tilaa sovittamalla yhteen eri toimialojen tarpeita. Potentiaaleja esitetään muun muassa energiantuotantoon, meriliikenteeseen, kalastukseen ja vesiviljelyyn sekä matkailuun ja virkistyskäyttöön.

Merialuesuunnittelun toinen kierros käynnistettiin kaikissa rannikon maakuntien liitoissa alkuvuonna 2024, ja tavoitteena on päivittää merialuesuunnitelma vuosien 2024–2027 aikana. Vuoden 2027 aikana on tavoitteena asettaa merialuesuunnitelmaluonnos julkisesti nähtäville yhdessä ympäristöselostuksen kanssa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Samalla pyydetään lausunnot viranomaisilta, merellisiltä sidosryhmiltä ja asiantuntijaorganisaatioilta. Kuulemispalautteen pohjalta laaditaan Suomen merialuesuunnitelma, joka annetaan maakuntavaltuustojen hyväksyttäväksi loppuvuonna 2027.

Merialuesuunnitteluun liittyy useita kansainvälisiä hankkeita, jotka tukevat maakuntien liittojen merialuesuunnittelutyötä. MSP-EGD 2 - jatkohankkeella (1/2026–12/2027) syvennetään aiemman MSP-EGD –hankkeen sisältöjä. Hankkeen tavoite on varmistaa merialuesuunnittelun ja -suunnitelmien integroiminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman sekä Euroopan Ocean Pactin tavoiteasettelun kanssa. Hanke mahdollistaa Suomen merialuesuunnitelman päivitetyn version laatimisen. Hankkeessa toteutetaan myös suunnitelmaluonnoksen ympäristövaikutusten arviointi, johon sisältyvät taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Arvioinnissa tarkastellaan myös merialuesuunnitelman rajat ylittäviä sekä kumulatiivisia vaikutuksia.

SEABAS-hankkeessa (1.7.2025-31.12.2027) luodaan viitekehys, jolla integroidaan strateginen rajat ylittävä ympäristöarviointi (SEA, strategic environmental assessment) osaksi merialuesuunnittelua Itämeren alueella. Työssä hyödynnetään aikaisempien merialuesuunnitteluhankkeiden tuloksia ja rakennetaan niiden pohjalta uusia suosituksia. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa merialuesuunnittelun roolia kestävän sinisen talouden edistämisessä ja ihmistoimintojen ohjaamisessa merialueilla keskeisenä osana ekosysteemilähestymistapaa. Turvallisuutta, elinkeinoelämän edellytyksiä ja huoltovarmuutta koko Suomelle Lapin liikennejärjestelmää kehittämällä

Liikennejärjestelmäsuunnittelussa Venäjän hyökkäyssodan seurauksena huoltovarmuus ja sotilaallinen liikkuvuus korostuvat. Vastaamme Lapin liikennejärjestelmätyöryhmän kokoontumisista ja edistämme Lapin uudistettua liikennestrategiaa tavoitevuosille 2036/2050. Osallistumme aktiivisesti kansainväliseen, valtakunnalliseen, maakunnalliseen liikennejärjestelmän kehittämistä tukeviin työryhmiin, hankkeisiin ja tilaisuuksiin.

Pohjoismaista yhteistyötä liikenteen ja logistiikan teemoissa

Lapin liitto on jättänyt hankehakemuksen uudesta Ready to Move hankkeesta. Rahoitusta haetaan Interreg Aurora –ohjelmasta rahoitettavaksi noin yhden miljoonan euron budjetilla. Tavoitteena on jatkaa pohjoismaisen liikenneyhteistyön kehittämistä päättyneen New North hankkeen jälkeen. Hankkeen työpaketit koostuvat kestävistä liikenneratkaisuista: kumipyörälogistiikan ja satamien vihreän siirtymän toimenpiteistä, rajat ylittävän henkilöjunaliikenteen kehittämisestä, sekä siviilivarautumisen liikenneyhteistyöstä. Lapin liitto toimisi hankkeen pääpartnerina. Hanke kattaisi Lapin, Keski-Pohjanmaan, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan liittojen yhteistyön Suomessa, Merenkurkun neuvoston Kvarkenin sekä Västerbottenin ja Norrbottenin alueiden Ruotsissa, sekä Tromsin, Nordlandin ja Finnmarkin alueiden Norjassa.

Kuva: Lapin materiaalipankki | Terhi Tuovinen

Ruotsin liikennevirasto Trafikverket on Ruotsin liikenneministeriön toimeksiannosta laittanut vireille keväällä 2024 pohjoisen alueen liikennejärjestelmäyhteistyöverkoston Platform North. Lapin liitto on allekirjoittanut aiesopimuksen verkostoon kuulumisesta ja osallistuu verkoston toimintaan, sekä vuosittain järjestettävään Platform North –foorumiin. Suomi on vuoden 2027 puheenjohtaja ja vuoden aikana Suomen rooli tulee korostumaan toiminnan koordinoinnissa.

Lainsäädäntö muuttuu

Alueidenkäyttölakia uudistetaan ja maakuntakaavoituksen roolia ollaan lain uudistuksessa suuntaamassa maakunnan ja valtakunnan kannalta merkittäviin asioihin. Toimintasuunnitelman laadinnan aikana alueidenkäyttölaki on eduskunnan hyväksymiskäsittelyssä. Lain voimaantulon

arvioidaan ajoittuvan vuodelle 2027. Tietomallipohjaista kaavoitusta ohjaava laki tuli voimaan 1.1.2024, minkä myötä maakunnan liitto yhdessä muiden alueidenkäytön viranomaisten kanssa on velvollinen siirtämään kaavojen ja rakentamisen tiedot koneluettavassa muodossa valtakunnallisesti yhteen toimivaan tietomallijärjestelmään, jota ylläpitää Suomen ympäristökeskus. Lain siirtymäaika on vuoden 2029 alkuun saakka. Liitto on mukana pilottihankkeessa kehittämässä tietomallipohjaista avoimen lähdekoodin (QGIS) kaavoitustyökalua. Muutoksen vaikutusta toimintatapoihin, ohjelmiin ja resursseihin selvitetään vielä yhdessä muiden maakuntaliittojen kanssa.

Kuntien kaavoittajille tietoa ja vuorovaikutusta

Aluesuunnittelun vastuualueella järjestämme vuoden aikana noin viisi etäyhteydellä pidettävää ajankohtaispalaveria Lapin kuntakaavoittajille, jossa annamme ajankohtaistietoa, keskustelemme ajankohtaisista alueidenkäytön teemoista ja edistämme parhaiden käytäntöjen jakamista.

Hallinto ja talous

Hallinto- ja talousvastuualueen tehtävänä on tuottaa sujuvia tukipalveluita henkilöstöhallinnossa, taloushallinnossa, tietohallinnossa ja asiakirjahallinnossa sekä tukea päätöksenteon valmistelua, toimeenpanoa ja seurantaa. Vastuualue vastaa myös rahoitusohjelmien maksatukseen ja tarkastuksiin liittyvistä tehtävistä sekä hyvän hallinnon, riskienhallinnan ja toiminnan jatkuvuuden varmistamisesta.

Vuonna 2027 järjestettävät eduskuntavaalit vaikuttavat myös Lapin liiton toiminnan järjestämiseen. Vs. maakuntajohtaja Hannu Takkulan määräaikainen virkasuhde päättyy ja kansanedustajana nykyisin toimivan, virkavapaalla olevan maakuntajohtaja Mika Riipin mahdollinen jatkokausi eduskunnassa määrittelee, käynnistetäänkö vs. maakuntajohtajan rekrytointiprosessi keväällä 2027. Rekrytoinnista aiheutuviin kustannuksiin ja ylimääräisiin maakuntahallituksen ja -valtuuston kokouksiin prosessin läpiviemiseksi on budjetissa varauduttu.

Taloushallintoa, tiedolla johtamista ja asianhallintaa kehitetään

Vuonna 2027 jatketaan taloushallinnon prosessien, järjestelmien ja raportointikäytäntöjen kehittämistä tukemaan johdon päätöksentekoa, strategista suunnittelua ja toiminnan ennakointia. Tavoitteena on tuottaa entistä ajantasaisempaa ja luotettavampaa taloustietoa sekä vahvistaa talouden ennakoivaa ohjausta. Toimintavuoden aikana arvioidaan talousjärjestelmien kehittämistarpeita, valmistellaan mahdollisia kilpailutuksia sekä selvitetään työajanseurannan ja matkalaskujärjestelmien kehittämismahdollisuuksia.

Kuva: Lapin materiaalipankki | Studio Artica

Digitalisaatiota edistetään hyödyntämällä entistä tehokkaammin sähköisiä työkaluja. Asianhallinnan ja arkistoinnin kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti sekä laajennetaan sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa. Tekoälyn käyttömahdollisuuksia selvitetään sekä taloushallinnon että maksatusten ja asianhallinnan prosesseissa tavoitteena tehostaa työskentelyä, parantaa tiedon saatavuutta ja vapauttaa asiantuntijaresursseja vaativampiin tehtäviin.

Toimintaympäristön muutoksiin varaudutaan

Vuonna 2027 varaudutaan edelleen julkisen hallinnon toimintaympäristön muutoksiin. Hankintatietovarannon käyttöönottoon valmistaudutaan osana taloushallinnon kehittämistä ja samalla kehitetään hankintaprosesseja, päivitetään ohjeistuksia sekä vahvistetaan hankintaosaamista. Tietohallinnon osalta jatketaan hankintalainsäädännön muutosten vaikutusten arviointia. Toimintavuoden aikana kartoitetaan tietojärjestelmien nykytila ja arvioidaan vaihtoehtoisia järjestämismalleja. Tavoitteena on turvata palvelujen jatkuvuus, kustannustehokkuus ja toiminnan häiriötön jatkuminen muuttuvassa toimintaympäristössä.

Tietosuojan, tietoturvan ja digiturvallisuuden kehittämistä jatketaan systemaattisesti. Samalla vahvistetaan riskienhallintaa, jatkuvuudenhallintaa ja sisäistä valvontaa vastaamaan toimintaympäristön kasvavia vaatimuksia.

Henkilöstön hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan

Kuva: Jenni Lintula

Työhyvinvoinnin kehittämisessä painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa, hyvän johtamisen vahvistamisessa ja yhteisöllisyyden tukemisessa. Vuoden aikana vakiinnutetaan yhteistyö uuden työterveyspalveluntuottajan kanssa sekä kehitetään toimintamalleja, jotka tukevat henkilöstön työkykyä, työssä jaksamista ja hyvinvointia.

Esihenkilöiden osaamisen kehittämiseksi on työhyvinvointikyselyn pohjalta tavoitteena suunnitella ja toteuttaa kehittämiskokonaisuus, muun muassa palautteen antamisessa, tavoitteiden johtamisessa, yhteistyön vahvistamisessa ja haastavien tilanteiden käsittelyssä. Kokonaisuudessa tavoitteena huomioida myös koko työyhteisön kehittäminen, henkilöstön osallistaminen ja yhteisten hyvien toimintatapojen jakaminen. Myös kehityskeskusteluprosessia ja palkkausjärjestelmää kehitetään tukemaan osaamisen johtamista, kannustavuutta ja palkkauksen läpinäkyvyyttä.

Rantavitikan toimitilojen toimintatapoja kehitetään edelleen yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä tukeviksi. Hybridityön käytäntöjä arvioidaan ja päivitetään tarpeen mukaan, jotta työskentely olisi sujuvaa, yhdenmukaista ja tuloksellista koko organisaatiossa.

Työyhteisön hyvinvointia tuetaan myös kehittämällä toimintamalleja epäasiallisen kohtelun ja ristiriitatilanteiden käsittelyyn. Tavoitteena on avoin, turvallinen ja luottamukseen perustuva työyhteisö, jossa mahdollisiin ongelmatilanteisiin puututaan varhaisessa vaiheessa.

Maksatus- ja tarkastuspalvelujen laatua kehitetään

EU-rahoitteisten hankkeiden maksatuksiin ja tarkastuksiin liittyviä prosesseja kehitetään edelleen toimintavuonna 2027. Tavoitteena on varmistaa tarkastusten oikea-aikaisuus, käsittelyn yhdenmukaisuus ja palveluiden korkea laatu. Hanketoimijoille tarjotaan ennakoivaa ohjausta ja neuvontaa tukikelpoisuuteen, maksatuksiin ja raportointiin liittyvissä kysymyksissä.

Riskiperusteista tarkastusmenettelyä kehitetään edelleen ja samalla selvitetään digitaalisten työkalujen sekä tekoälyn hyödyntämismahdollisuuksia prosessien tehostamisessa. Tavoitteena on laadukas, tehokas ja asiakkaiden tarpeisiin vastaava palvelutuotanto sekä rahoituksen luotettava hallinnointi.

Kehittäminen ja rahoitus

Lapin liitolla käytettävissä olevalla EU- ja Suomen kansallisella rahoituksella edistetään maakuntaohjelman mukaista toimintaa ja laajennetaan lappilaisten toimijoiden verkostoja Pohjoismaissa, Euroopassa ja transatlantisella alueella. Toimintavuoden aikana vastuualueella tulee korostumaan ohjelmakaudella 2028-2034 toteutettavien rahoitusohjelmien valmistelu ja niihin vaikuttaminen sekä sisältövalmistelun että hallintovalmistelun osalta. Vuosi 2027 on edelleen aktiivinen toimeenpanovuosi Uudistuva- ja osaava Suomi –ohjelmassa. Lapin liitto varmistaa EU-rahoituksen täysimääräisen hyödyntämisen muun muassa aktivoimalla lappilaisia toimijoita alueellisiin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin ohjelmiin. Käynnissä olevan ohjelman toimeenpano ja seuraavan ohjelmakauden samanaikainen valmistelu haastaa sekä henkilö- että toimintaresurssien riittävyyttä.

EU:n uuden arktisen strategian käytännön soveltaminen aluekehityksessä on keskeisessä roolissa kaikessa vastuualueella toteutettavassa toiminnassa.

Rahoitusohjelmien kautta tuetaan maakuntaohjelman mukaista alueen kehittymistä

Rahoitusohjelmia toimeenpannaan tiiviissä yhteistyössä sekä alueellisten, kansallisten että kansainvälisten kollegoiden kanssa. Aluekehittämistä toteutetaan verkostomaisesti, Lapille keskeisissä verkostoissa toimitaan proaktiivisesti sekä hyödyntäen muiden hyviä käytäntöjä että jakaen omiamme muille. Yhteistyötä Lapin kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa pyritään entisestään lisäämään.

Lapin Materiaalipankki | Sirpa Ahlfors

Lapin liitto toimii välittävänä toimielimenä **Uudistuva ja Osaava Suomi – Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa vuosille 2021–2027** ja myöntää ohjelman mukaisille hankkeille kehittämisrahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta. Lapin liitto johtaa maakunnan aluekehittämistyötä ja vastaa Lapin maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) alaisista suunnittelu-, yhteistyö- ja lausuntomenettelyistä sekä MYR:n ja sen sihteeristön kokousten järjestämisestä ja johtamisesta. Lapin liiton rahoittamia hankkeita on käynnissä ennätysmäärä vuonna 2027 ja koska ohjelmasta tullaan edelleen avaamaan uusia hakuja, vuosi tulee olemaan työntäyteinen ja haastava pienten resurssien vuoksi.

Kehittäminen ja rahoitus- vastuualueen asiantuntija toimii osana **Interreg Aurora 2021–2027-ohjelman** ohjelmasihteeristöä ja vastaa osaltaan ohjelman toimeenpanosta avustaen asiakkaita siihen liittyvissä kysymyksissä. Ohjelman hallintoviranomaisena toimii Norrbottenin lääninhallitus Ruotsin Luulajassa. Ohjelman toimeenpano jatkuu edelleen vuonna 2027 sekä rahoitettujen hankkeiden valvonnan että uusien hakujen käynnistämisen osalta. Kehittämisjohtaja toimii vuonna 2027 ohjelman hallintokomitean puheenjohtajana. Kehittämisen ja rahoituksen vastuualue osallistuu aktiivisesti ohjelmakaudelle

2028–2034 valmisteltavan Interreg Aurora- ohjelman ohjelmointikomitean ja valmisteluryhmien toimintaan varmistaen siten Lapin tavoitteiden näkyvyyden uudessa ohjelmassa.

Interreg Pohjoinen periferia ja Arktis (NPA) 2021–2027 –ohjelman kansallinen yhteyspiste Lapin liitossa informoi hanketoimijoita ohjelmasta ja hakukierroksista, toimii suomalaisten hanketoimijoiden tukena ja järjestää heille vuosittaisen toimijatapaamisen. Vastuuhenkilö myös koordinoi ohjelmarakenteeseen sisältyvän Suomen arviointiryhmän toimintaa, arviointiryhmä osallistuu ohjelmaan kohdistettujen rahoitushakemusten arviointiin. Kehittämisen ja rahoituksen vastuualue osallistuu aktiivisesti ohjelmakaudelle 2028–2034 valmisteltavan NPA- ohjelman suunnitteluun varmistaen, että Lapin tavoitteet otetaan huomioon ohjelman sisällössä.

Lapin liitto vastaa ohjelmakaudella 2021–2027 **Interreg Aurora, Interreg Pohjoinen Periferia ja Arktis - sekä Interreg Europe - ohjelmiin suunnattavan Suomen kansallisen rahoituksen hallinnointitehtävästä,** johon sisältyy suomalaisille tuensaajille kohdistuvat rahoituksen myöntämiseen, tuen maksamiseen ja rahoituksen jatkotoimenpiteisiin liittyvät tehtävät. Vuonna 2027 edelleen tehdään uusia rahoituspäätöksiä, mutta toiminnan painopiste suuntautuu enemmän muutoshakemusten ja loppumaksatusten käsittelyyn. Mikäli vastaava vastuu tulee sisältymään myös ohjelmakauden 2028–2034 rahoitukseen, asiantuntijat osallistuvat aktiivisesti toimintamallin valmisteluun.

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman määrärahaa (AKKE) ei enää myönnetä vuonna 2027, mutta käynnissä olevien hankkeiden toteutusta seurataan ja niille myönnetty rahoitus maksetaan pääosin vuosien 2026–2028 aikana.

Älykäs erikoistumisen toimintamallin muutos edellyttää strategian päivittämistä

Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanon koordinointi ja kehittäminen sekä toiminnan tulosten seuranta liittyvät keskeisesti Lapin liiton rahoitus- ja aluekehitystehtävään. Lapin älykkään erikoistumisen strategian tavoitteena on ohjata tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostuksia ratkaisuihin, jotka auttavat maakuntaa sopeutumaan muuttuviin olosuhteisiin, sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän tuomiin haasteisiin. Lapin liitolla on strategian koordinointi-, seuranta-, arviointi- ja päivitysvastuu, minkä tueksi on perustettu Maakunnan yhteistyöryhmän toimesta kaksi kertaa vuodessa kokoontuva koordinaatioryhmä edustaen laaja-alaisesti maakunnan TKI-toimijoita.

Älykkään erikoistumisen strategian koordinaatioon ja kehittämiseen kuuluvat keskeisesti näkyminen ja vaikuttaminen kansainvälisissä verkostoissa ja strategisissa kumppanuuksissa, joiden jatkuvuudesta tulee huolehtia. Kansainvälisiä verkostoja vahvistetaan paitsi yleisessä Euroopan maiden ja alueiden sekä Euroopan komission kanssa toteutettavassa yhteistyössä, myös erityisesti toteuttamalla kansainvälisiä hankkeita. Klusteri- ja ohjelmatyön kautta ylläpidetään

vaikuttamisyhteyksiä kansallisiin (mm. maakunnat, ministeriöt) ja kansainvälisiin (Euroopan komissio, naapurimaat) toimijoihin. Kaikkien näiden verkostojen ylläpitäminen vaatii panostuksia.

Lapin älykkään erikoistumisen strategiaa päivitetään vuonna 2027 vastaamaan Euroopan komission vaatimuksia ja alueen tarpeita.

Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyö vahvistaa yhteistä edunvalvontaa ja osaamista

Kehittämisen ja rahoituksen vastuualueen tehtäviin liittyvä yhteistyö Itä- ja Pohjois-Suomen suuralueella tapahtuu alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toteuttamisen, yhteisen älykkään erikoistumisen ohjelman toimeenpanon, pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) verkoston sekä Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen edunvalvontatoimiston (Bryssel) kautta.

Verkostoissa käsitellään yhteisiä aluekehitykseen ja edunvalvontaan liittyviä asioita ja tehdään yhteisiä aloitteita ja lausuntoja sekä aktiivista vaikuttamista ja edunvalvontaa sekä kansallisiin että kansainvälisiin päättäjiin.

Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistä älykkään erikoistumisen strategiaa hyödynnetään osana yhteistä aluekehittämistä ja edunvalvontaa. Strategiaa tullaan päivittämään vuoden 2027 aikana vastaamaan Euroopan komission vaatimuksia sekä alueen omia tarpeita.

Lapin järjestöneuvottelukunta ja koulutuksen yhteistyöryhmä vahvistavat verkostojen vaikuttamismahdollisuuksia

Järjestöneuvottelukunnan yhteistyörakenne, toiminta-ajatus ja tehtävät on uudistettu vuoden 2026 aikana ja uudistettu toiminta on käynnistynyt loppuvuodesta. Vuoden 2027 aikana toimintaa edelleen kehitetään tarpeiden mukaiseksi ja toteutetaan suunnitellusti.

Koulutuksen yhteistyöryhmä kokoaa lappilaiset koulutuksen järjestäjät keskustelemaan yhteisistä sekä ammatilliseen koulutukseen että korkeakoulutukseen liittyvistä asioista sekä yhteisestä edunvalvonnasta. Verkosto kokoontuu noin kaksi kertaa vuodessa.

Vastuualueella toteutetaan kansainvälisesti vaikuttavaa hanketoimintaa

Kehittämisen ja rahoituksen vastuualueella toteutetaan strategisesti tärkeitä hankkeita, joihin pääasiassa saadaan rahoitus muiden rahoittajien kuin Lapin liiton myöntämästä rahoituksesta, nämä hankkeet ovat yleensä kansainvälisiä.

Picobello-hanke aktivoi osallistavien, kestävien ja esteettisten elinympäristöjen kehittämistä New European Bauhaus -aloitteen mukaisesti. Helmikuussa 2027 projektitiimi järjestää hankekonsortion opintovierailun Rovaniemelle. Hanke jatkaa työskentelyä alueellisen sidosryhmän kanssa ja viestii NEB-aloitteeseen liittyvistä rahoitus- ja yhteistyömahdollisuuksista alueen toimijoille.
Hankkeen ansiosta lapin liitto on päässyt mukaan DG Region teknisen tuen hankkeeseen, jota toteutetaan vuoden 2027 aikana. Teknisen tuen väline tukee viranomaisia ja sidosryhmiä hyödyntämään New European Bauhausia mm. rahoitushauissa ja strategiatyössä. Alkuvuonna järjestetään työpajatilaisuuksia alueen toimijoille.

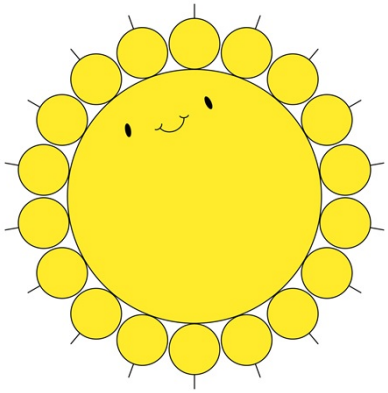
TALENT4S3-hankkeessa edistetään Lapin älykästä erikoistumista erityisosaajien pito- ja vetovoimaa vahvistamalla. Vuonna 2027 asiantuntijavaihto järjestetään Liettuaan. Kevään aikana sovimme Lapin älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanosuunnitelmaan tehtävistä päivityksistä ja syksyllä seuraamme niiden vaikutuksia. Vuonna 2027 järjestämme kansainvälisen seminaarin hankkeen teemojen edistämiseksi sekä viestimme hankkeen tuloksista.

DEBUTING-hankkeella parannetaan yritysten kilpailukykyä panostamalla sukupuolten väliseen tasa-arvoon, inklusiivisuuteen ja innovatiivisuuteen sekä näiden kautta osaltaan vastaamaan rekrytoinnin haasteisiin. Alkuvuodesta 2027 tehdään hankkeen loppuraportointi ja järjestetään viimeinen sidosryhmätapaaminen. Hankkeen toteutusaika päättyy 28.2.2027.

ACCESS- hankkeessa vahvistetaan pohjoisen itärajan alueiden rajat ylittävää yhteistyötä ja osaamista geotalouden muutoksen hallinnassa. Työpaketeissa jatketaan osaamisen kehittämisohjelman toteuttamista kevään 2027 ajan sekä rakennetaan pilotteja alueellisten ekosysteemianalyysien ja välitapaamisessa tehdyn valmistelun pohjalta. Loppuvuoden 2027 aikana kehitetään suunnitelma rajat ylittävällä yhteistyölle.

Northern Cross-Regional Cooperation – NCRC on Pohjoiskalotin neuvoston aloitteesta suunniteltu hanke. jonka päätoteuttajana on Regio Norrbotten. Lapin liitto toimii hankkeessa kumppanina. Hankkeen suunnitellut toimenpiteet liittyvät pohjoisen alueen yhteisen toimintamallin suunnittelemiseen ja mahdolliseen uudistamiseen. Hanke käynnistyi syyskuussa 2026 ja se kestää kolme vuotta.

Vuonna 2027 toteutetaan kolmen innovaatioleiriä: helmikuussa Tromssassa, toukokuussa Levillä ja syksyllä Norrbottenissa. Näiden lisäksi toteutetaan sidosryhmähaastatteluita ja kokonaisuuden pohjalta luodaan vaihtoehdot uuden yhteistyön rakenteelle.

Vaikuttaminen

Vuonna 2027 vaikuttamisen vastuualueen keskeisenä tehtävänä on koordinoida lakisääteisen maakuntaohjelman toteutusta. Samalla ylläpidämme tiivistä kuntayhteistyötä ja tuemme keskeisten toimialojen kehittymistä. Vaikuttamisen vastuualue edistää myös Kemi-Ounasjoen vaelluskalakantojen elvyttämistoimenpiteitä sekä koordinoi vaelluskalatyöryhmän toimintaa. Näiden lisäksi toteutamme maakunnallisia kehittämishankkeita kansallisen ja kansainvälisen rahoituksen puitteissa.

Lapin liiton hallitus hyväksyi keväällä 2026 **Lapin liiton lyhyen aikavälin edunajamissuunnitelman**. Suunnitelman keskeisenä teemana on "Yhteinen Pohjoinen ohjelma". Ohjelman tavoitteena on yhteistyön tiivistäminen Ruotsin ja Norjan kanssa vihreän siirtymän, huoltovarmuuden ja rajaesteiden poistamisen edistämiseksi. Geopoliittisen tilanteen muutosten vuoksi Yhteinen Pohjoinen ohjelma on erityisen ajankohtainen. Se on hyväksytty myös Pohjoisen Suomen maakuntien liittojen sekä Lapin yrittäjien ja Lapin kauppakamarin yhteiseksi tavoitteeksi. Pohjoinen ohjelma on kirjattu nykyiseen hallitusohjelmaan ja työskentelemme alkuvuonna 2027 sen toimeenpanon varmistamiseksi myös tulevaan hallitusohjelmaan liittyen.

Edistämme Lapin tavoitteiden saavuttamista keskittymällä vaikuttajaviestinnässä ja verkostoyhteistyössä tulevan hallitusohjelman sisältöihin. Lapin liiton hallitus hyväksyi syksyllä **Lapin liiton eduskuntavaalitavoitteiksi** kolme kokonaisuutta: Pohjoisen ohjelman toimeenpanon jatkaminen ja vahvistaminen, Harvaan asuttujen pohjoisten alueiden EU-rahoituksen turvaaminen ja vaikuttaminen EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen sekä Lapin logistisen kilpailukyvyn ja huoltovarmuuden turvaaminen. Viestintää kohdennetaan tämän lisäksi myös valtion tulo- ja menoarvioiden sekä lisäbudjettien valmisteluun, lainsäädännön valmisteluun, kansallisten strategioiden ja politiikkaohjelmien valmisteluun, EU-politiikoihin ja -foorumeilla tapahtuvaan päätöksentekoon ja muihin valittuihin kansainvälisiin foorumeihin. Strategisten hankkeiden kautta tuetaan Lapin kehittymistä. Toimintavuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit sekä suunnitelmavuotena 2029 kunta- ja aluevaalit ja europarlamenttivaalit.

Teemme tiivistä ja **vaikuttavaa verkostoyhteistyötä** tavoitteiden edistämiseksi. Vaikuttamisen vastuualueen verkostoina toimivat johdon strategiafoorumi, elinkeinojen edunvalvontatyöryhmä, hallinto- ja talousverkosto, kuntajohtajaverkosto, kuntien ilmastotyön verkosto, kunnanhallitusten puheenjohtajaverkosto sekä Strada-ryhmä.

Lapin kuntajohtajaverkosto Sodankylässä kesäkuussa 2026

Lappi-sopimuksen 2026–2027 tavoitteiden toteutumista seurataan jatkuvasti mm. **Lapin tilanne- ja kehityskuvatyön** kautta. Syksyllä 2027 aloitetaan maakuntaohjelman väliarviointi, jossa tarkastellaan missioiden etenemistä tunnuslukujen, vaikuttavuuden ja verkostoyhteistyön kautta. Väliraportin tulosten myötä kehittämistoimia voidaan tehostaa, mikäli jokin missio ei ole edennyt. Lappi-sopimus ja Lapin älykkään erikoistumisen strategia ovat myös keskeisiä asiakirjoja, joiden tavoitteita viedään aktiivisesti uuden ohjelmakauden NRPP-työhön.

Itä- ja Pohjois-Suomen metsätyöryhmän tavoitteena on jakaa tietoa EU:n metsiin liittyvistä aloitteista EU-toimiston puolesta, sekä muodostaa alueiden yhteistä kantaa ja tarjota osaamista metsiin liittyvässä päätöksenteossa.

16th Fennoscandian Exploration and Mining (FEM 2027) järjestetään Levillä 1.–5.11.2027. FEM on pääasiallisesti malminetsintä- ja kaivannaisalan ammattilaisille suunnattu informatiivinen kaupallinen verkostoitumis- ja koulutustapahtuma.

Kestävän tulevaisuuden ja vihreän siirtymän toteuttamiseksi edistetään **Lapin Green Deal -tiekartan** toimeenpanoa koordinoimalla ja kehittämällä Lapin vihreän siirtymän jaoston toimintaa. Vihreän siirtymän seurannan ja arvioinnin tueksi on otettu käyttöön vaikuttavuus- ja arviointimalli indikaattoreineen, jonka tarkoituksena on tuottaa jatkuvaa tilannekuvaa tiekartan etenemisestä ja tarvittavista toimista määriteltyjen vaikutusten saavuttamiseksi.

Kemi–Ounasjoen **Vaelluskalatyöryhmän** keskeisimpänä tehtävänä on toimeenpanna vuonna 2022 päivitettyä toimenpidesuunnitelmaa. Vaelluskalakantojen elvyttämiseen tähtääviä hankkeita tavoitellaan toteutukseen. Työryhmä jatkaa tiivistä kuntayhteistyötä toteuttamalla kuntakierroksen vuoden 2027 aikana.

Vaikuttamisen tiimi johtaa ja koordinoi lakisääteisesti **Lapin ennakointitoimintaa** yhdessä kehittäminen ja rahoitus -vastuualueen sekä Lapin Elinvoimakeskuksen kanssa. Lapin liitto koordinoi ennakoinnin toimintamalliin liittyvien Strada -työryhmän ja Johdon strategifoorumin toimintaa. Lisäksi vuosittain tuotetaan Lapin tilanne- ja kehityskuva sekä Lapin suhdannekatsaus yhteistyössä Lapin elinvoimakeskuksen kanssa. Lapin tilanne- ja kehityskuva toimii lähtökohtana mm. aluekehityskeskusteluille (ALKE-keskustelut). Raportit julkaistaan Lapin luotsi -ennakointisivustolla. Lapin luotsin sisältöjä ja toiminnallisuutta pyritään kehittämään yhteistyössä Lapin elinvoimakeskuksen kanssa.

Kuva: Jenni Lintula

Syksyllä 2027 järjestetään talousarvion puitteissa yhteistyössä Muonion kunnan ja Lapin yrittäjien kanssa **Lapin kunta- ja aluekehityspäivät** Muoniossa, Olostunturilla.

Käynnissä olevat hankkeet 2027

Vihreää siirtymää ja kestävyyttä edistetään useilla hankkeilla, kuten **NBS4Local** – **Luontopohjaiset ratkaisut ilmastonmuutokseen sopeutumisessa** Interreg Europe-hankkeella, jolla haetaan kansainvälisen yhteistyön avulla parhaita luontoperusteisia ratkaisuja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja ratkaisujen näkymiseksi aluekehittämisessä. Hanke päättyy 27.2.2027. Samoin kestävää kehitystä edistetään **MountResilience -Ratkaisuja ilmastomuutoksen sopeutumiseen** –horisonttihankkeessa, jossa tehdään kansainvälistä yhteistyötä ilmastoresilienssin ja sopeutumiskyvyn vahvistamiseksi Euroopan vuoristoisilla alueilla. Hankkeessa on mukana 47 kumppania 13 eri maasta. Hankepartnereina Suomessa toimivat Enontekiön ja Utsjoen kunnat, sekä Lapin liitto, Lapin Matkailuelinkeinon Liitto ja Luonnonvarakeskus. Suomessa Enontekiö ja Utsjoki toimivat hankkeen demonstraatioalueina.

LappiVisio – Lapin matkailun kestävä tulevaisuus -hanke on Lapin ammattikorkeakoulun, Lapin liiton, Lapin yliopiston ja Lapin Matkailuelinkeinon Liiton yhteishanke, jonka tavoitteena on luoda yhteinen pitkän aikavälin näkemys Lapin matkailun kestävästä kasvusta. Hanke tuottaa tietoa matkailun aluetaloudellisista vaikutuksista, laatii tulevaisuusskenaarioita, selvittää matkailun maankäyttötarpeita sekä tukee ilmastokestävää kehittämistä. Samalla se kokoaa yhteen matkailutoimijat, kunnat, viranomaiset ja muut sidosryhmät sopimaan yhteisistä strategisista askelmerkeistä, jotta matkailun kasvu vahvistaa Lapin elinvoimaa kestävällä tavalla huomioiden ympäristön, paikallisyhteisöt, infrastruktuurin ja elinkeinoelämän tarpeet.

Lappi-brändi 2.0 -hanke päivittää alueen brändiä. Tavoitteena on Lapin tunnettuuden, veto- ja pitovoiman, elinvoiman ja kulttuurihyvinvoinnin kasvattaminen. Laajan osallistamisen kautta työskentelemme yhdessä Lapin eri kuntien, asukkaiden, toimijoiden ja verkostojen kanssa. Tulosten pohjalta aluebrändiä päivitettiin vastaamaan nykypäivän Lapin tarjoamia mahdollisuuksia ja tarpeita. Samalla toteutettiin Lapin luovien alojen ja kulttuurin kasvuohjelma. Hankkeeseen tullaan hakemaan jatkoaikaa helmikuuhun 2027 saakka. Vuoden 2027 alussa on tarkoitus viimeistellä hankesuunnitelman mukaiset toimenpiteet.

Uudet hankkeet

Hankehakuun on jätetty hallituksen hyväksyminä seuraavat hankkeet:

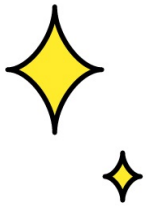
Lapinlauha - Kohti ilmastokestäviä ja energiatehokkaita kuntia Lapissa –hanke, joka käynnistää Lapin ilmasto- ja energiastrategian (2024–2025) toimeenpanon tukien Lapin ilmastotavoitteiden saavuttamista ja Lappi-sopimuksen ja Lapin Green Deal -tiekartan tavoitteita, kuten päästöjen vähentämistä, energiamurrosta ja kestävää liikkumista. Mikäli hanke saa myönteisen rahoituspäätöksen, se käynnistyy alkuvuoden 2027 aikana.

Lapland Mining Hub KIDE – Kasvua, innovaatioita ja kestävää kehittämistä ekosysteemissä – hanke vie Lapin mineraalialan ekosysteemityön seuraavaan vaiheeseen. Painopiste siirtyy valmistelusta ja mallintamisesta käytännön operointiin. Hankkeessa otetaan käyttöön -ja testataan

Lapland Mining Hubin päätöksenteko- ja toimintarakenteita, toteutetaan Kasvun ohjelman käytännön kierroksia, kehitetään yhteiskehittämisen toimintatapaa kaivos- ja hankekohtaisiin alustoihin sekä valmistellaan pysyvämpää koordinaatio-, hallinta-, osallistumis- ja rahoitusmallia Lapin mineraalialan yhteistyö-, TKI- ja kehittämisrakenteelle. Mikäli hanke saa myönteisen rahoituspäätöksen, se käynnistyy alkuvuoden 2027 aikana.

Hankehakuun on myös jätetty Lapin liiton koordinoiman ryhmähanke: **Arctic Defence and Dual-Use Innovations - Puolustussektorin, kaksoiskäyttöteknologioiden ja resilienssin kehittäminen Lapissa –hanke,** jonka päätavoite on rakentaa Lappiin toimialavapaa, arktiseen olosuhdeosaamiseen perustuva puolustusteollisuuden, kaksoiskäyttöteknologioiden ja huoltovarmuuden liiketoiminta- ja innovaatioekosysteemi. Mikäli hanke saa myönteisen rahoituspäätöksen, se käynnistyy alkuvuoden 2027 aikana.

Lisäksi toimintavuoden 2027 aikana suunnitellaan Kulttuurin- ja luovien alojen kasvuohjelman toimeenpanoon liittyvää hanketta Interreg Aurora hankehakuun yhteistyössä Finnmarkin kanssa. Myös Lappi Brändin toimeenpanoon liittyvä hanke on tarkoitus jättää rahoitushakuun alkuvuoden/kevään 2027 rahoitushaussa. Näiden lisäksi selvitetään myös tekoälyyn liittyvän hankkeen mahdollisuutta Lapin kunnissa.

Toiminta ja tavoitteet läpileikkaavissa toiminnoissa

Lapin liiton viestintä

> Lapin liiton viestinnän tehtävänä on edistää Lapin liiton vuorovaikutusta sidosryhmiensä kanssa sekä sparrata johtoa ja kaikkia lapinliittolaisia viestimään omaan työhönsä liittyvistä asioista. Viestinnällä vahvistetaan myös Lapin edunajamisen viestiä sekä positiivista mielikuvaa Lapin liitosta ja Lapista.

Vuosittainen viestinnän suunnitelma linkittyy tiiviisti organisaation muuhun toimintaan. Vuonna 2027 keskeisiä koko Lapin liiton teemoja ovat muun muassa hallitusohjelmaan ja tulevaan EU:n aluerakennepolitiikan valmisteluun vaikuttaminen sekä pohjoiset ohjelmat. Viestinnässä panostetaan myös aluesuunnittelun ja aluekehittämisen kriittisiin aiheisiin sekä tuetaan erityisesti vuonna 2027 alkavien hankkeiden viestintäosaamista. Myös sisäisen viestinnän tukemista henkilöstön vuonna 2026 valitsemissa hyvinvoinnin edistämisen teemoissa kehitetään.

Kokonaan Lapin liiton viestinnän vastuulla olevissa teemoissa vuonna 2027 nousee Lapin liiton oman visuaalisen ilmeen ja sanoituksen päivittäminen. Tiivis yhteistyö vuosille 2027–2030 suunnitellun brändiresurssin kanssa mahdollistaa vaikuttavaa Lapin tason viestintää kuntien tukena.

Keskeistä organisaation viestinnässä on jättää tilaa ennalta arvaamattomille asioille, kuten tiedotusvälineiden ja sosiaalisen median antamille syötteille tai laajemmin vaikuttaville kriiseille. Nopeasti nousevat kohut vaativat tehostettua viestintää, joka nojaa oikean ja ajankohtaisen tiedon välittämiseen nopeasti ja luotettavasti. Hyvät sidosryhmäsuhteet, Lapin liiton omien aiheiden tunteminen ja yhteiskunnallisen keskustelun seuraaminen tukevat niin Lapin liiton perusviestintää kuin kriisiviestintääkin.

EU Direct Lappi

EU Direct Lappi vahvistaa lappilaisten EU-tietoutta, osallisuutta ja vuoropuhelua Euroopan unionia koskevissa kysymyksissä. Toiminnan painopisteitä vuonna 2027 ovat nuorille suunnattu Minun Eurooppani -haaste, Euroopan päivän tapahtumat, säännölliset meppiwebinaarit sekä kansalaiskeskustelu Euroopan tulevaisuudesta. Lisäksi toteutetaan koulu- ja oppilaitosyhteistyötä, lisätään EU-tiedon saavutettavuutta myös saamen kielillä sekä tuodaan esiin EU:n tarjoamia mahdollisuuksia, ajankohtaisia politiikkateemoja ja kansalaisvaikuttamisen kanavia Lapin näkökulmasta.

Vuonna 2027 huomioimme myös muun muassa Rooman sopimusten 70-vuotisjuhlavuoden osana Euroopan yhdentymisen historiaa sekä EU:n laajentumiseen liittyviä kysymyksiä.

Tavoitteena on vahvistaa lappilaisten osallisuutta eurooppalaisissa keskusteluissa sekä lisätä tietoisuutta muun muassa EU:n tarjoamista mahdollisuuksista, rahoitusinstrumenteista ja

kansalaisvaikuttamisen kanavista. Toiminta tukee kansalaisten medialukutaitoa, luottamusta demokraattiseen päätöksentekoon ja tuo Euroopan unionin lähemmäs lappilaisten arkea.

Kansainvälinen toiminta

> Lapin liiton kansainvälisen toiminnan strategian mukaisina tavoitteina on Lapin elinkeinoelämän, logistiikan ja osaamisen tukeminen sekä yhteistyösuhteiden ja -rakenteiden ylläpitäminen, vahvistaminen ja uusien avaaminen.

Kansainvälisen yhteistyön rakenteet ovat olleet jo pitkään murroksessa geopoliittisessa maailmantilanteessa tapahtuvien muutosten ja epävarmuuden vuoksi. Rakenteita ja verkostotoimintaa kehittämällä saamme vähäisillä resursseilla aikaiseksi vaikuttavia toimia, jotka vahvistavat Lapin näkyvyyttä ja asemaa kansainvälisen toiminnan keskiössä.

Lapin liitto ja maakuntajohtaja tapaavat enenevässä määrin kansainvälisiä vieraita, joita kiinnostavat Lappi, maakuntaliiton rooli ja alueen kehittäminen. Vierailupyyntöjä on tullut vuonna 2026 muun muassa Kiinasta, Uzbekistanista, Mongoliasta. Erityisesti kiinnostusta herättävät Lapin matkailu, koulutus ja elinkeinot. Kansainväliset tapaamiset tarjoavat mahdollisuuksia Lapin tunnettuuden lisäämiseen, yhteistyösuhteiden rakentamiseen ja alueen kansainvälisten yhteyksien vahvistamiseen.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto ajaa Itä- ja Pohjois-Suomen etuja Brysselissä. Se edistää IP alueen kansainvälistymistä ja osaamisen tunnettuisuutta EU:ssa, aluekehityksen painopisteitä ja rakennerahastokauden ohjelman toteutusta vaikuttamalla mm. EU-rahoitusmahdollisuuksiin.

Kuva: Jenni Lintula

Toimisto täydentää maakuntien liittojen edunajamistyötä välittämällä alueen näkemyksiä Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja muiden keskeisten toimijoiden tietoon. Toiminnan painopisteet määritellään yhdessä EU-toimiston johtoryhmän (Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntajohtajat) kanssa. Vuonna 2027 erityisen tärkeässä roolissa on EU:n alue- ja rakennepolitiikan valmistelun seuranta ja siihen vaikuttaminen.

Toimisto järjestää säännöllisiä tapaamisia ja tiedonvaihtoa Itä- ja Pohjois-Suomen alueen asiantuntijatyöryhmien kanssa, sekä vaikuttaa komission ja Euroopan parlamentin työskentelyyn johtoryhmän kanssa laaditun vaikuttamissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Itä- ja Pohjois-Suomen keskeinen tavoite EU-koheesioedunvalvonnassa on harvaan asuttujen alueiden erityiskorvauksen säilyminen ja muu IP alueen rahoituksen turvaaminen myös tulevaisuudessa. Itä- ja Pohjois-Suomen edunvalvontaa tehdään tiiviissä yhteistyössä Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) verkoston kanssa. Pääpaino on koheesioedunvalvonnassa, mutta myös muiden teemojen nosto on tärkeää.

Pohjoiskalotin neuvoston toiminnan keskeisiä painopisteitä ovat aluepoliittinen yhteistyö, rajat ylittävän liikkuvuuden, työmarkkinoiden ja julkisten palveluiden tarjonnan edistäminen, ympäristöalan yhteistyö sekä kulttuuri- ja kansalaisten välinen yhteistyö valtioiden rajojen yli. Yhteistyötä tehdään Norjan ja Ruotsin pohjoisimpien maakuntien kanssa. Neuvoston sihteeristö toimii Luulajassa, Region Norrbottenissa, joka toimii neuvoston puheenjohtajana vuosina 2025–2027. Toiminnan rahoitus tulee pääosin Pohjoismaiden ministerineuvoston aluekehityksen ja aluesuunnittelun ohjelmasta 2025–2030. Neuvoston puheenjohtajuus siirtyy Lappiin vuosille 2028–2030,

Pohjoiskalotin neuvoston alaisuudessa toimivat Rajaneuvonta Ruotsi-Suomi-Norjan konttorit Torniossa ja Storfjordissa. Ne jakavat tietoa rajat ylittävässä toiminnassa huomioitavista asioista, rekisteröivät ja etsivät ratkaisuja alueella esiin tulleisiin rajaesteisiin sekä Rajaneuvonnan yhteydessä toimivien EURES-neuvojien kautta edistävät Pohjoismaiden rajat ylittävää liikkuvuutta. Rajaneuvonnan toimintaa rahoittavat myös Ruotsin Ulkoministeriö ja Tromsin maakuntahallitus.

Pohjoiskalotin neuvoston alaisuudessa toimii lisäksi ympäristö- ja luonnonsuojeluviranomaisten yhteistyöverkosto, Pohjoiskalotin ympäristöneuvosto, jonka jäsenet edustavat ELY-keskusta (tuleva Elinvoimakeskus), Norrbottenin lääninhallitusta sekä Norjassa aluehallintovirastoa vastaavia Pohjoiskalotin organisaatioita. Ympäristöneuvosto toteuttaa omaa kestävän kehityksen ohjelmaa, joka pohjautuu pohjoismaiseen ympäristöohjelmaan ja YK:n Agenda 2030 ohjelmaan.

Alueiden välistä vaikuttavaa yhteistyötä tehdään myös **pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-verkostossa**, jota alueiden Brysselin toimistot ylläpitävät. NSPA verkoston edunvalvonta keskittyy pääasiassa koheesiopolitiikkaan, arktisen strategian toimeenpanoon sekä saavutettavuuteen. Suomesta verkostossa ovat mukana Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat, Ruotsista Norrbottenin, Västerbottenin, Jämtland Härjedalenin sekä Västernorrlannin läänit ja Norjasta Tromssa-Finnmarkin ja Nordlannin maakunnat.

Kansainvälistä toimintaa on Lapin liitossa tehty perinteisesti myös **kahdenvälisissä suhteissa** lähialueyhteistyönä ja elinkeinoelämälähtöisenä yhteistyönä. Kahdenväliset suhteet perustuvat aina sopimuksiin. Lähialueyhteistyössä tavoitteena on laaja-alainen verkottuminen ja kumppanuuden vahvistaminen sekä yhteistyöverkostojen rakentaminen niin, että niitä voidaan hyödyntää kulloinkin esille nousevissa erilliskysymyksissä. Lähialueyhteistyösopimus Finnmarkin fylken kanssa allekirjoitetaan kuluvan vuoden marraskuussa. Yhteistyösopimuksista on keskusteltu myös muiden Norjan ja Ruotsin pohjoisten maakuntien kanssa, mutta toistaiseksi ei ole päädytty laatimaan muita yhteistyösopimuksia.

Lapin liitto liittyi **Perifeeristen merellisten alueiden liittoon (CPMR)** maaliskuussa 2023. CPMR on vaikutusvaltainen kansainvälinen yhteistyöjärjestö, joka toimii 24 maassa ja kokoaa yhteen 150 aluetta. CPMR on tunnettu yhtenä vaikutusvaltaisimmista alueellisista organisaatioista Brysselissä.

Organisaatio on jaettu kuuteen alueelliseen komissioon. Itämeren komissio koostuu järjestön jäsenalueista Itämeren alueella, mukaan lukien Suomi, Ruotsi, Saksa ja Viro. Itämeren komission hallituksen puheenjohtajana toimii Talvikki Jori Varsinais-Suomesta.

Lapin liitto toimii aktiivisesti CPMR:n Itämeren komissiossa ja teematyöryhmissä. CPMR Itämeren komission hallituksen ja sen työryhmien kautta vaikutetaan EU-politiikkojen sisältövalmisteluun eri aloilla ja edistetään Lapin intressejä seuraavissa teemoissa: ympäristö ja energia, meriasiat, liikenne ja saavutettavuus, arktisten ja pohjoisten alueiden kysymykset, turvallisuus, huoltovarmuus ja alueellinen resilienssi. Itämerikomission poliittisena edustaja toimii maakuntahallituksen jäsen Pauliina Koskenniemi Lapin liiton viranhaltijoiden tukemana.

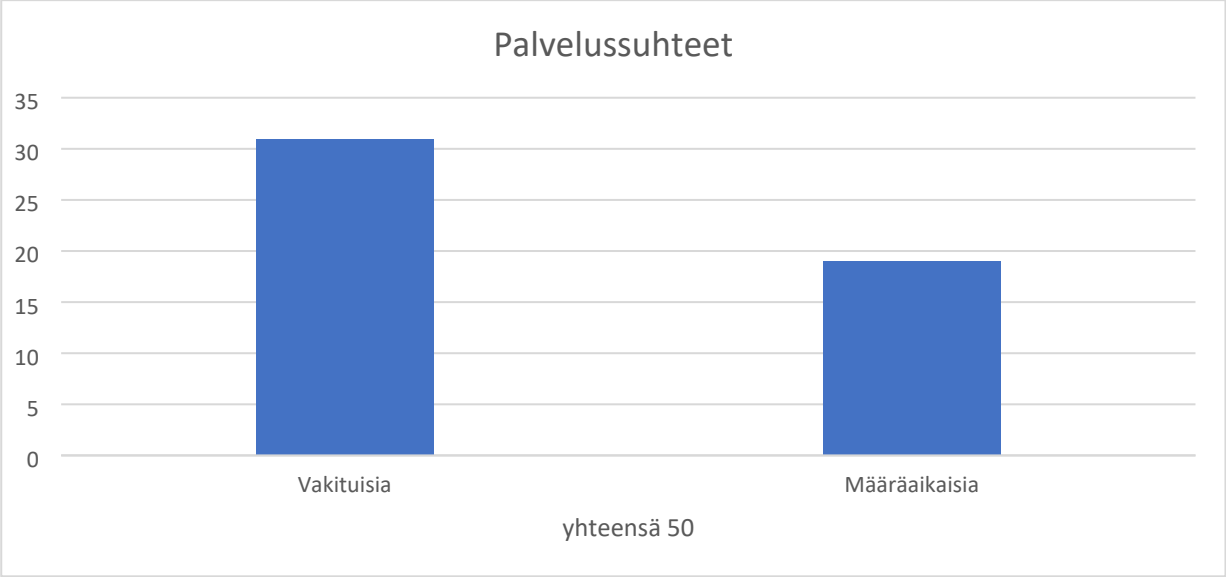
Lapin liiton CPMR-toiminnan keskeisimpinä tavoitteina vuonna 2027 on vaikuttaa kannanottojen ja lausuntojen avulla valmistelussa oleviin EU-tason aloitteisiin ja strategioihin Lapille tärkeissä teemoissa painottuen erityisesti tulevaan EU-rahoituskehitykseen ja ohjelmakauteen.

Lapin liitto haki keväällä 2025 yhdessä Lapin yliopiston Arktisen keskuksen kanssa mukaan Euroopan komission alueiden pääosaston ja OECD:n käynnistämään pilottiin, jossa tavoitteena on vahvistaa **Elinkeinojen murroksessa olevien eurooppalaisten alueiden transatlanttista yhteistyötä** (Transatlantic pilot for regions in industrial transition). Lappi valittiin mukaan yhdeksi pilottialueeksi, jossa yhteistyötä Kanadan Quebeckin alueen kanssa on rakennettu vuoden 2026 loppuun saakka. Lopputuloksena pilotista syntyy suunnitelma, jonka toimeenpano pyritään edistämään erilaisilla aluekehittämisen ja yhteistyön tavoilla pilotin jälkeen. Pilotin loppuseminaari toteutetaan Pariisissa keväällä 2027.

Henkilöstösuunnitelma 2027

Lapin liitossa oli työsuhteessa lokakuussa 2026 yhteensä 50 työntekijää, joista vakinaisia 31 ja määräaikaisia 19. Luvuissa on mukana vs. maakuntajohtaja.

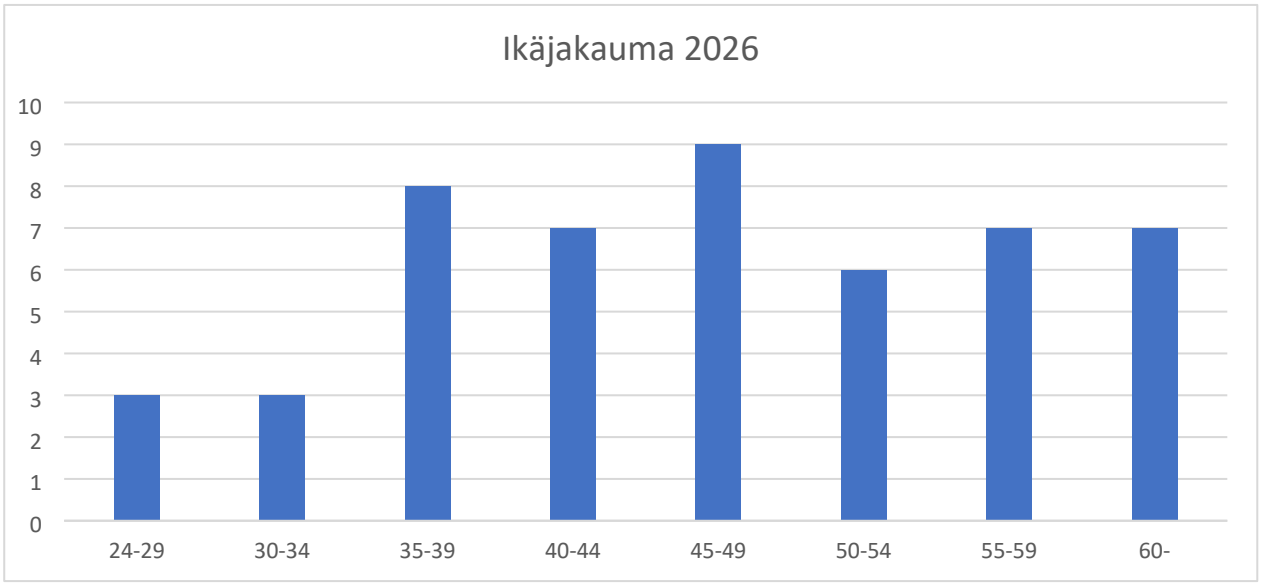

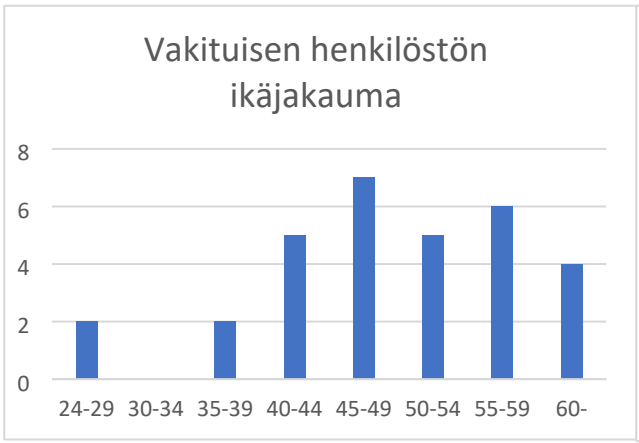
Määräaikaiset työntekijät työskentelevät pääosin hankkeissa ja sijaisina toisen tehtävän hoidon ajan.

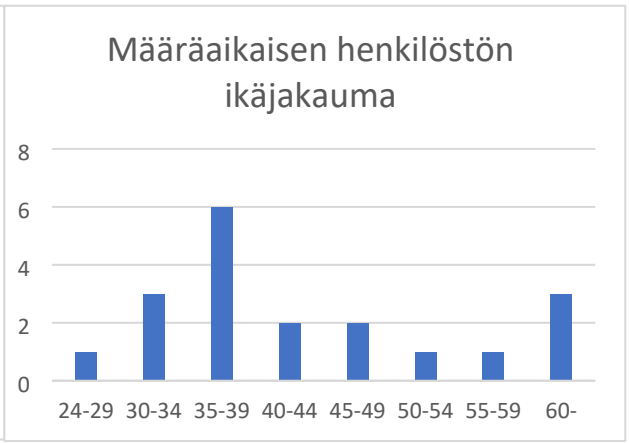

Lapin liittolaiset Strategiapäivillä Kemijärvellä

Suunnittelukauden 2027–2029 aikana viisi henkilöä saavuttaa tai on jo saavuttanut eläkeiän. Tehtävien vapautuessa eläköitymisen tai muun syyn vuoksi rekrytoinnin tarve tarkastellaan aina tapauskohtaisesti. Keskeisten tehtävien osalta pyritään rekrytoinnit suorittamaan siten, että eläkkeelle siirtyvä henkilö ja uusi tehtävään valittava henkilö voivat työskennellä tarvittaessa osittain yhtäaikaisesti.

Lapin liiton henkilöstössä eniten on 45–49-vuotiaita. Samoin vakituisessa henkilöstössä eniten on 45–49-vuotiaita. Määräaikaisista työntekijöistä eniten on 35–39-vuotiaita.

Lapin liitossa tehdään työtä neljässä, vastuualuejohtajan koordinoimassa tiimissä. Lisäksi maakuntajohtajan alaisuudessa toimii viestintäpäällikkö. Vastuualueiden henkilöstön määrä vaihtelee alkaneiden ja päättyneiden hankkeiden mukaan.

	2025, yhteensä	2026, yhteensä	2026, vakituiset/määräaik.
Aluesuunnittelu	7	6	5 / 1
Hallinto ja talous	15	13	10 / 3
Kehittäminen ja rahoitus	14	13	8 / 5
Vaikuttaminen	15	14	6 / 8
Maakuntajohtaja	4	4	2 / 2

Tilanne lokakuussa 2025 ja 2026

Uudistetut toimitilat mahdollistavat työskentelyn ja yhteiset kohtaamiset

Lapin liitossa on käytössä joustava hybridityömalli, joka mahdollistaa työskentelyn joko etänä tai toimistolla. Työaikaa voi myös jakaa osiin. Tavoitteenamme on helpottaa työn ja yksityiselämän yhteensovittamista, mahdollistaa työn sujuvuus ja pitää sairauspoissaolot kohtuullisina.

Etätyöskentelyn suuren osuuden vuoksi, tärkeäksi koetaan yhteisöllisyyden vahvistaminen ja hyvän työilmapiirin ylläpitäminen. Yhteiset kohtaamiset ovat tärkeitä työyhteisössä ja päivittäisten kohtaamisten lisäksi virkistysvoimat järjestävät säännöllisesti vapaamuotoisia tapahtumia henkilöstölle.

Syyskuussa 2026 alkoi uusien toimitilojemme remontti Rantavitikalla ja koko henkilöstö siirtyi työskentelemään etänä. Remontin valmistuttua uudet toimitilat tukevat jatkossa tehokasta työntekoa, henkilöstön hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä sekä mahdollistavat sidosryhmätapaamiset ja yhteistyön vahvistamisen.

Siirtyminen monitoimitiloihin vaatii muutosta myös toimintamalleissa. Vuonna 2026 laadittavat toimitilaohjeet tulevat käyttöön ja niistä kerätään kokemuksia henkilöstöltä alkuvuodesta 2027. Yhteisistä, selkeistä pelisäännöistä sopiminen tukee työntekemistä ja työssä jaksamista.

Työkyvystä huolehtiminen

Lapin liitossa pyrimme huomioimaan työntekijöiden yksilölliset tarpeet ja elämäntilanteet. Tarkoituksenmukaiset työvälineet, joustava työaika sekä etätyö luovat työn tekemiselle hyvät edellytykset. Loppuvuodesta 2026 valmistuva remontti toimitiloissamme auttaa vastaamaan työskentelymme tarpeisiin ja saamme käyttöömme useamman kokoustilan sekä vetäytymishuoneita.

Lapin liitto tarjoaa monipuolisia etuja työntekijöilleen. Kaikki työntekijät saavat käyttöönsä lounasedun, liikunta- ja kulttuuriedun E-passilla. Polkupyöräedusta päätettiin luopua verovapauden poistuttua uusien sopimusten osalta, mutta olemassa olevat polkupyöräedut pysyvät voimassa sopimuksien mukaisesti. Työntekijöillä on myös mahdollisuus hyödyntää fysioterapiaetua, jossa työnantaja osallistuu osaan kustannuksista.

Vuonna 2026 osallistuimme Hanselin työterveyspalveluiden kilpailutukseen. Kilpailutuksen tarkoituksena oli varmistaa laadukkaat ja kustannustehokkaat terveydenhuollon palvelut seuraaville vuosille. Kilpailutuksen seurauksena palveluntarjoajaksi vaihtuu alkuvuodesta 2027 Suomen Terveystalo Oy. Uuden toimijan myötä työterveysyhteistyön tavoitteena on tarjota kattavasti ja kustannustehokkaasti työterveyshuollon palvelut, jotka sisältävät niin ennaltaehkäisevät palvelut kuin sairaudenhoidon. Tärkeää on edistää työntekijöiden jaksamista ja työelämän tasapainoa sekä lisätä Lapin liiton vetovoimaa työnantajana.

Työttömyysuhan alaisten, ikääntyneiden ja osatyökykyisten työntekijöiden työkykyä tuetaan joustavilla työaikajärjestelyillä ja työterveyshuollon palveluilla. Joustavat työaikajärjestelyt sisältävät mahdollisuuden osa-aikatyöhön, joustavan työajan ja etätyömahdollisuuden. Lisäksi työnkuvaa voidaan tarvittaessa muuttaa tukemaan henkilön työssä jaksamista ja suoriutumista. Tavoitteena on, että jokainen työntekijä voisi työskennellä laskennalliseen eläkeikäänsä asti.

Työttömyysuhan alaisille työntekijöille tarjotaan ensimmäisenä sekä vakinaisia että hankkeissa avoimeksi tulevia työpaikkoja henkilön osaaminen ja kiinnostus huomioiden. Tarvittaessa tarjotaan myös mahdollisuus työnohjaukseen työterveyshuollon kautta. Työttömyysuhan alla olevien työntekijöiden kanssa käydään keskusteluissa läpi minkälaisesta koulutuksesta työntekijä hyötyisi jatkotyöllistymistä ajatellen.

Ohjeet ja suunnitelmat tukevat työhyvinvointia

Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistämistä ohjaa ja toiminnan tukena ovat mm. vuonna 2025 päivitetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä uuden työterveyspalveluiden järjestäjän kanssa tehtävä työterveysyhteistyön toimintasuunnitelma. Vuonna 2026 olemme ottaneet käyttöömme turvallisen tilan toimintaohjeet toiminnassamme mukaan lukien sidosryhmätilaisuudet. Kuluvana vuonna päivitettävänä on myös varhaisen tuen malli sekä työsuojelun toimintaohjelma. Työhyvinvointia tukemaan ja työntekoa sujuvoittamaan on laadittu myös säännöllisesti päivitettävä tietopaketti Lapin liiton henkilökunnalle, jossa kerrotaan kattavasti henkilöstöasioista ja liiton käytänteistä.

Ammatillisen osaamisen kehittäminen

Lapin liitossa työntekijät ovat pääosin korkeasti kouluttautuneita ja he ovat alansa vahvoja asiantuntijoita. Henkilöstömme keskeisiä vahvuuksia ovat vahva asiantuntijuus, oppimiskyky ja halu kehittää omaa osaamista. Työntekijämme omaksuvat uusia työkaluja ja toimintatapoja sekä mukautuvat joustavasti muuttuvaan toimintaympäristöön.

Kannustamme henkilöstöä jatkuvaan oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Tuemme tutkintoon tähtäävää opiskelua muun muassa opintovapaan ja mahdollisuuksien mukaan joustavien työaikajärjestelyjen avulla. Ammatillista osaamista kehittäviä koulutuksia voidaan tapauskohtaisesti suorittaa myös työajalla.

Ammatillista koulutusta hankitaan pääasiassa ulkopuolisilta koulutuspalveluntarjoajilta. Työtehtävien kannalta olennaista koulutusta, esimerkiksi tietojärjestelmiin liittyvää perehdytystä, järjestetään myös sisäisesti. Lisäksi henkilöstömme on aktiivisia jakamaan osaamistaan ja pitämään erilaisia tietoiskuja uusista työkaluista ja teknologioista, kuten tekoälyn hyödyntämisestä työtehtävissä.

Pidämme tärkeänä työyhteisön yhteistä oppimista, osaamisen jakamista ja hiljaisen tiedon välittämistä. Näitä edistetään muun muassa henkilöstöpalavereissa, tiimien sisäisissä työpalavereissa ja vapaamuotoisissa keskusteluissa. Olemme saaneet hyviä kokemuksia myös yhteistyöstä muiden maakuntaliittojen kanssa sekä erilaisista ammatillisista verkostoista. Yhteistyö ja verkostoituminen tarjoavat mahdollisuuksia uuden oppimiseen, hyvien käytäntöjen jakamiseen ja oman toiminnan kehittämiseen.

Henkilöstön nykyisten työtehtävien edellyttämää osaamista sekä osaamisen kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia arvioidaan vuosittaisissa kehityskeskusteluissa. Lapin liitossa on tunnistettu tarve vahvistaa osaamisen kehittämisen suunnitelmallisuutta. Kehittämisessä on tärkeää huomioida nykyisten osaamistarpeiden lisäksi toimintaympäristön muutokset ja niistä aiheutuvat tulevaisuuden osaamistarpeet. Tavoitteena on varmistaa, että henkilöstön osaaminen vastaa sekä nykyisten että muuttuvien työtehtävien ja organisaation toiminnan tarpeita. Osaamisen kehittämistä edistetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Lapin liitto on houkutteleva työnantaja

Tuoreimman työhyvinvointikyselyn mukaan lähes 90 % henkilöstöstämme suosittelee Lapin liittoa työnantajana. Hakijoita avoinna oleviin tehtäviin on ollut reippaasti ja rekrytoinnit ovat vahvistaneet mainettamme houkuttelevana työnantajana. Tulevaisuuden tavoitteenamme on pyrkiä rekrytointien avulla kohti monimuotoisempaa työyhteisöä. Monimuotoisemman työyhteisön saavuttamisessa meitä auttaa avoin ja toisia kunnioittava työilmapiirimme, jossa otamme työntekijät ihmisinä vastaan taustoista välittämättä. Joustava hybridityö mahdollistaa työn tekemisen maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja työskentelyn fyysisiä rajoitteita omaaville henkilöille.

Jatkamme edelleen ponnisteluja varmistaaksemme, että säilytämme positiivisen työnantajaimagon ja houkuttelemme osaavia hakijoita myös tulevaisuudessa. Kehitämme jatkuvasti rekrytoinnin toimintamalleja sekä panostamme henkilöstömme työhyvinvointiin varmistaaksemme positiivisen työnantajaimagon säilymisen. Uskomme, että hyvä rekrytointikokemus, vahva perehdytys ja osaamisen korkea taso edistävät työhyvinvointia, työssä sitoutumista ja tehokkuutta.

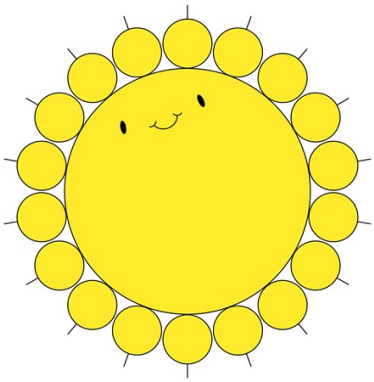
Lapin liitto edistää oikeudenmukaista ja läpinäkyvää palkkausta. Tavoitteena on varmistaa, että palkkaus tukee osaamisen kehittämistä, kannustaa hyvään suoriutumiseen ja vahvistaa

työnantajamielikuvaa. Vuonna 2025 käyttöön otettua tasopalkkajärjestelmää kehitetään edelleen, ja tehtävässä suoriutumiseen perustuvan henkilökohtaisen lisän mallia arvioidaan ja kehitetään tarpeen mukaan.

Työhyvinvointikysely ohjaa työhyvinvoinnin kehittämistä

Lapin liiton toiminnan keskiössä on hyvinvoiva ja osaava henkilöstö. Henkilöstön työhyvinvointia kartoitetaan vuosittaisella työhyvinvointikyselyllä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Toukokuussa 2026 toteutetun kyselyn tuloksissa voimavaratekijöinä korostuivat joustava työaika ja etätyömahdollisuus, työn merkityksellisyys ja mielekkäät työtehtävät. Voimavaraksi koettiin myös yhteisöllisyys ja hyvä työilmapiiri. Kuormitustekijöinä koettiin työmäärä ja yksintyöskentely. Kyselyssä nousi esiin myös työskentelyn haasteet lähityössä, johon odotamme parannusta toimitilojen remontoinnin myötä.

Työhyvinvointikyselyjen tulokset käsitellään vuosittain yhdessä henkilöstön kanssa. Vuoden 2026 kyselyn tulosten pohjalta henkilöstö on määritellyt kolme tärkeintä tavoitetta työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Näiden tavoitteiden pohjalta yhteistyössä henkilöstön kanssa laaditut kehittämiskohteet muodostavat vuoden 2027 toimintasuunnitelman tavoitteet.

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2029

Yleisperustelut

Talousarvion rahoituskehys ja keskeiset kustannuspaineet

Vuoden 2027 talousarviossa kuntien rahoitusosuuksiin esitetään yhteensä 83 424 euron korotusta.

Korotustarve aiheutuu kunta-alan sopimuksen mukaisista palkankorotuksista sekä maakuntajohtajan palkan tarkistamisesta, jonka maakuntahallitus hyväksyi 19.10.2026 § 135. Korotus vastaa noin 2,06 prosentin kasvua talousarvion henkilöstömenoissa. Kuntien rahoitusosuuksien korotukseksi esitetään 2,77 prosenttia.

Talousarvion valmistelun alkuvaiheessa palkankorotuksista aiheutuvaksi lisärahoitustarpeeksi arvioitiin 110 000 euroa. Lapin liiton hallitus hyväksyi korotuksen rahoituskehyksen valmistelun pohjaksi kokouksessaan 9.9.2026 § 105. Rahoituskehyksen korotus kohdennettiin hallituksen päätöksellä kunta-alan sopimuskorotuksista aiheutuvaan palkkakustannusten nousuun. Muut korotustarpeet (ml. luottamushenkilöhallinnon kasvaneet kustannukset) hallitus päätti katettavaksi nykyisellä rahoituskehyksellä. Talousarvion tarkemman valmistelun yhteydessä kustannusvaikutukset ovat täsmentyneet, ja lopulliseksi korotustarpeeksi on muodostunut noin 83 500 euroa.

Muut talousarvion valmistelussa tunnistetut kustannusten noususta ja toiminnan tarpeista aiheutuvat korotuspaineet on hallituksen linjauksen mukaisesti katettu vuoden 2026 talousarvion rahoituskehyksen sisällä. Tämä on edellyttänyt toimintojen sopeuttamista sekä määrärahojen uudelleenkohdentamista. Toiminnasta pois jääviä tai muutoin vapautuvia kustannuksia on voitu kohdentaa uusiin ja kasvaviin kustannustarpeisiin. Näin ollen muista tunnistetuista kustannustarpeista ei esitetä aiheutuvan lisärahoitustarvetta kunnille.

Palkankorotukset

Kunta-alan sopimuksen mukaisesti palkkoihin tulee vuonna 2027 kahden prosentin yleiskorotus sekä 0,4 prosentin paikallinen järjestelyerä. Lapin liiton menoista merkittävä osa muodostuu henkilöstömenoista, joten sopimuskorotuksilla on olennainen vaikutus talousarvioon.

Talousarvion valmisteluvaiheessa palkkojen korotustarpeeksi arvioitiin 110 000 euroa eli noin 5,52 prosenttia vuoden 2026 tasoon verrattuna. Talousarvion tarkemman laadinnan yhteydessä palkankorotusten vaikutus täsmentyi 83 500 euroon, mikä vastaa 2,06 prosentin kasvua henkilöstömenoissa. Kuntien rahoitusosuuksia esitetään korotettavaksi yhteensä 2,77 prosentilla. Korotus sisältää kunta-alan sopimuskorotusten lisäksi maakuntahallituksen 19.10.2026 (§ 135) hyväksymän maakuntajohtajan palkantarkistuksen.

Palkankorotuksista aiheutuva kustannusten nousu esitetään katettavaksi täysimääräisesti kuntien maksuosuuksia korottamalla. Toiminnan sopeuttaminen palkankorotusten kattamiseksi voisi johtaa

henkilöstöresurssien vähentämiseen. Tämä olisi toiminnan jatkuvuuden ja tehtävien hoitamisen kannalta haastavaa, sillä Lapin liiton henkilöresurssit ovat jo nykyisellään tehtäviin nähden niukat.

Resurssointi, luottamushenkilöiden kustannusten kasvu ja palveluiden ostot

Lapin liitto hoitaa lakisääteisiä ja muita tehtäviään kaikilla vastuualueilla varsin niukoilla henkilöstöresursseilla. Tehtävien hoitaminen edellyttää osittain erilaisia tehtäväjärjestelyjä. Samanaikaisesti kansainvälisen toiminnan ja yhteistyön merkitys sekä niihin liittyvät edunvalvonnan tarpeet ovat kasvaneet.

Myös Lapin liiton sitoutumista ja taloudellista osallistumista erilaisiin yhteistyöverkostoihin, kehittämishankkeisiin ja aloitteisiin pyydetään aiempaa enemmän. Rajallisten resurssien vuoksi kaikkiin esityksiin ei ole mahdollista sitoutua. Tehtyihin sitoumuksiin liittyy kuitenkin kustannuksia, jotka aiheuttavat talousarvioon korotuspaineita. Nämä kustannustarpeet on vuoden 2027 talousarviossa katettu nykyisen rahoituskehyksen sisällä toimintoja sopeuttamalla ja määrärahoja uudelleenkohdentamalla.

Kuntayhtymän talousarviossa varaudutaan myös luottamushenkilöiden Lapin liiton edustajina hoitamista kansainvälisistä tehtävistä sekä erilaisiin ohjaus-, työ- ja muihin sidosryhmiin osallistumisesta aiheutuvien kustannusten kasvuun. Vuoden 2026 toteumatietojen perusteella erityisesti kokouspalkkioiden sekä matka-, majoitus- ja muiden osallistumiskustannusten kokonaismäärä on kasvanut.

Uuden valtuustokauden käynnistymisen jälkeen talouden seurannassa on lisäksi havaittu, että valtuutettujen ja maakuntahallituksen jäsenten ansionmenetyskorvaukset ovat aiempaa valtuustokautta korkeammalla tasolla. Tämä lisää osaltaan luottamushenkilötoiminnasta aiheutuvia kustannuksia.

Vuonna 2027 varaudutaan lisäksi kahteen ylimääräiseen maakuntahallituksen kokoukseen ja yhteen ylimääräiseen maakuntavaltuuston kokoukseen maakuntajohtajan määräaikaisen tehtävän päättymiseen liittyen. Luottamushenkilöiden tehtävien hoitamisesta aiheutuvat lisäkustannukset on huomioitu talousarviossa ja katettu nykyisen rahoituskehyksen sisällä muuta toimintaa sopeuttamalla ja määrärahoja uudelleenkohdentamalla.

Toimitilat

Lapin liitto joutui siirtymään uusiin toimitiloihin Hallituskadun toimitiloissa ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi. Uudet Rantavitikan toimitilat ovat osoittautuneet toimiviksi, ja syys–lokakuussa 2026 toteutettava perusparannusremontti parantaa edelleen niiden soveltuvuutta Lapin liiton tarpeisiin. Tavoitteena on kehittää tiloista liitolle pitkäaikaiset toimitilat.

Hallituskadun toimitilojen myynti ei ole edennyt toivotulla tavalla. Taloyhtiössä käynnissä olevien käyttötarkoituksen muuttamiseen liittyvien toimien arvioidaan kuitenkin lisäävän tilojen kiinnostavuutta markkinoilla. Tavoitteena on saada tilat myytyä vuoden 2027 aikana.

Siihen saakka Lapin liitto joutuu vastaamaan kahden toimitilakokonaisuuden kustannuksista. Hallituskadun tiloista aiheutuvien ylimääräisten kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 85 000 euroa. Nämä kustannukset on kuitenkin huomioitu talousarvion rahoituskehyksessä

vuoden 2026 tapaan, joten toimitiloista ei aiheudu erillistä korotuspainetta vuoden 2027 kuntalaskutukseen.

Yleinen kustannusten nousu

Lapin liiton talousarvioissa ei ole aiempina vuosina juurikaan varauduttu yleiseen kustannustason nousuun, vaikka inflaatio on ollut viime vuosina ajoittain huomattavan korkea. Vuodelle 2027 inflaation arvioidaan olevan noin 1,7–1,9 prosenttia. Tämä tarkoittaisi Lapin liiton talousarviossa laskennallisesti noin 16 000–18 000 euron kustannusten nousua.

Yleistä kustannustason nousua ei kuitenkaan ole aiempien vuosien käytännön mukaisesti huomioitu erillisenä lisäyksenä vuoden 2027 talousarviossa, vaan siitä aiheutuvat kustannuspaineet katetaan nykyisen rahoituskehyksen sisällä toiminnan sopeuttamisella ja määrärahojen uudelleenkohdentamisella.

Talousarvion rakenne ja sitovuus

Lapin liiton talousarvio on laadittu kuntalain ja kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Toimintasuunnitelmassa on esitetty Lapin liiton toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi eri tulosalueille osoitetut henkilöstö- ja talousresurssit. Lapin liiton talousarvio jakautuu käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosaan. Investointiosaan on vuonna 2026 budjetoitu palkkaohjelman käyttöönottoprojektin kustannukset ja ne on jaksotettu neljälle vuodelle.

Käyttötalousosasta ilmenee koko liiton toiminnan kustannusrakenne pääluokittain ja se on esitetty myös vastuualueittain. Tuloslaskelmaosassa on kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa nimetään tilivelvolliset viranhaltijat vastuualueittain. Vastuualuejohtajat ovat tilivelvollisia kustannuspaikkojensa osalta.

Tilikauden tunnusluvut

Lapin liiton vuoden 2027 budjetti on 4 045 756 €, josta kuntarahoituksen osuus on 3 094 252 €.

Muut tuotot muodostuvat FEM2027 tuotoista, työterveyshuollon korvauksesta, autopaikkojen vuokratuotoista, sisäisistä palvelumaksuista sekä muutamien alueen organisaatioiden rahoituksesta Brysselissä sijaitsevan Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston ylläpitoon.

Henkilöstökulut ovat talousarviovuonna 2 099 022 €, palvelujen ostot 1 603 716 € ja vuokra- ym. kustannukset 343 018 €.

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2029	TA2027	TA2028	TA2029
Henkilöstö	2 099 022	2 200 436	2 266 436
Palvelut	1 603 716	980 000	1 500 000
Tarvikkeet	43 847	87 000	88 000
Vuokrat ja muut toimintakulut	299 171	310 000	310 000
YHTEENSÄ	**4 045 756**	**3 577 436**	**4 164 436**
Muut tuotot ja FEM	951 504	27 000	903 000
Kuntien maksuosuus	**3 094 252**	**3 197 436**	**3 261 436**
Netto	**0**	**-110 000**	**0**

INVESTOINTIOSA	TS2027	TS2028	TS2029
Palkkaohjelman käyttöönottoprojekti			
*kustannusarvio 45 000 €			
Investointimenot	11 250	11 250	0
Rahoitusosuudet	11 250	11 250	0

TALOUSARVIO 2027	YHTEENSÄ	TALOUS-ARVIO 2026	EROTUS
Henkilöstökustannukset	2 099 022	1 990 436	108 586
Palvelujen ostot	1 603 716	985 070	618 646
Aineet ja tarvikkeet	43 847	86 089	-42 242
Vuokrat ym.	299 171	324 484	-25 313
YHTEENSÄ	**4 045 756**	**3 386 079**	**659 677**
Muut tuotot ja FEM	951 504	266 500	685 004
Kuntien maksuosuudet	**3 094 252**	3 010 830	83 422
Netto	**0**	**-108 749**	

TALOUSARVIOT 2027 VASTUUALUEITTAIN	LH-HALLINTO	MKJ & VIESTINTÄ	HALLINTO JA TALOUS	KEHITTÄ-MINEN JA RAHOITUS	VAIKUTTAMI-NEN JA FEM	ALUESUUN-NITTELU
Henkilöstökustannukset	92 340	248 987	523 586	369 965	427 666	436 478
Palvelujen ostot	217 900	110 533	415 159	80 229	637 840	142 055
Aineet ja tarvikkeet	3 600	220	15 627	100	14 300	10 000
Vuokrat ym.	500	90	290 941	860	5 055	1 725
YHTEENSÄ	**314 340**	**359 830**	**1 245 313**	**451 154**	**1 084 861**	**590 258**
Muut tuotot ja FEM	47 000	10 500	263 400	0	630 604*	0
Kuntien maksuosuudet	**267 340**	**349 330**	**981 913**	**451 154**	**454 257**	**590 258**
Netto	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

*pääasiallisesti FEM-konferenssin tuloja

Jäsenkuntien arvioidut maksuosuudet 2027

Nimi	Kunnallis- ja yhteisövero-osuus 2025	%	Maksuosuus 2027	Maksuosuus 2026	Muutos € 2027-2026
Enontekiö	3 584 121	0,9272 %	28 689	26 987	1 702
Inari	13 449 537	3,4793 %	107 657	98 852	8 805
Kemi	46 439 715	12,0135 %	371 727	380 863	-9 136
Kemijärvi	14 142 717	3,6586 %	113 206	112 912	294
Keminmaa	17 508 896	4,5294 %	140 150	137 717	2 433
Kittilä	17 915 991	4,6347 %	143 409	136 393	7 016
Kolari	8 200 247	2,1213 %	65 639	56 723	8 916
Muonio	5 361 626	1,3870 %	42 917	39 214	3 703
Pelkosenniemi	2 070 134	0,5355 %	16 570	15 581	989
Pello	6 483 005	1,6771 %	51 893	51 000	893
Posio	5 180 195	1,3401 %	41 465	40 007	1 458
Ranua	5 281 598	1,3663 %	42 277	35 985	6 292
Rovaniemi	146 189 214	37,8177 %	1 170 174	1 119 201	50 973
Salla	6 478 564	1,6759 %	51 858	48 472	3 386
Savukoski	2 411 963	0,6240 %	19 307	17 796	1 511
Simo	5 918 113	1,5310 %	47 372	48 062	-690
Sodankylä	20 991 139	5,4302 %	168 024	183 170	-15 146
Tervola	4 470 661	1,1565 %	35 785	35 953	-168
Tornio	45 777 862	11,8423 %	366 430	358 087	8 343
Utsjoki	2 151 036	0,5565 %	17 218	16 796	422
Ylitornio	6 557 081	1,6962 %	52 486	51 058	1 428
	386 563 415	100,00 %	3 094 252	3 010 828	83 423

Lähde: Verohallinto TIL N181 12.10.2026

*Kuntien maksuosuudet täsmentyvät verotustietojen valmistuttua 12.11.2026

Kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta

Lapin liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaan kuntayhtymän hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Lapin liiton hallintosäännön mukaan sisäinen valvonta on osa johtamista ja maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, ja sen tavoitteena on turvata Lapin liiton toiminta tunnistamalla organisaatiota uhkaavat riskit ennaltaehkäisevästi.

Strateginen suunnittelu muodostaa perustan suunnittelu- ja seurantajärjestelmälle. Suunnittelulla voidaan varmistaa, että liiton eri vastuualueille asetetaan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Lapin liiton suunnittelujärjestelmä, joka sisältää valvonnan, muodostuu talousarviosta, taloussuunnitelmasta, käyttösuunnitelmista sekä kehityskeskusteluista. Taloussuunnitelman yhteyteen liittyy kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Seurannalla puolestaan varmistetaan, että toiminta on asetettujen tavoitteiden mukaista. Seurantajärjestelmä, joka sisältää valvonnan, muodostuu puolestaan toimintakertomuksesta, tilinpäätöksestä, osavuosikatsauksesta ja kehityskeskusteluista. Toimintakertomukseen sisältyy analyysi toimintaan liittyneistä keskeisistä riskeistä.

Vuoden 2027 suunniteltuun toimintaan liittyvät riskit kartoitetaan ja analysoidaan toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä vastuualueittain. Riskeille määritellään riskiluokka sekä riskin ehkäisemiseksi tehtävät toimenpiteet. Riskien määrittämisen yhteydessä jokaiselle riskille arvioidaan riskiluku riskin vaikutuksen ja todennäköisyyden perusteella. Määritellyn riskiluvun pohjalta voidaan tarvittaessa ryhtyä yksityiskohtaisempiin toimenpiteisiin riskin ehkäisemiseksi laatimalla riskistä tarkempi riskikuvaus. Tarkemmat riskikuvaukset käydään läpi vastuualueittain yhdessä henkilöstön kanssa. Riskikuvaukset viedään tiedoksi Lapin liiton johtoryhmälle.

Lapin liitossa tavoitteena on, että riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat kiinteä osa organisaation päivittäistä toimintaa ja ne tukevat toimintatapojen kehittämistä siten, etteivät tunnistetut riskit toteutuisi tai niiden vaikutusta voitaisiin ainakin merkittävästi pienentää. Järjestelmällisesti toteutetulla sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla sekä kytkemällä nämä päivittäisiin toimintoihin Lapin liitto vahvistaa toimintakykyään ja kykenee vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin myös tulevaisuudessa.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Liiton vastuualueet ovat analysoineet toimintaympäristön muutoksia ja arvioineet tavoitteita uhkaavia riskejä toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Vastuualueet läpileikkaavasti merkittävä toiminnallinen riski liittyy käytettävissä oleviin henkilöstö- ja talousresursseihin. Julkisen talouden yleinen kiristyminen ja toisaalta kasvavat velvoitteet

organisaatioille heijastuvat myös Lapin liiton toimintaan. Vähäiset resurssit haastavat muun muassa tiedonkulkua, sijaisuusjärjestelyjä ja voivat johtaa prosessien hidastumiseen. Henkilöresursseihin liittyvien riskien ennaltaehkäisemiseksi pyritään varmistamaan selkeä työtehtävien koordinointi, sujuva tiedonkulku vastuualueiden välillä, onnistuneet rekrytoinnit sekä jokaisen työntekijän osaamisen täysimääräinen hyödyntäminen. Toimintatapoja arvioidaan ja prosesseja sopeutetaan jatkuvasti toiminnan tarpeisiin. Taloudellisia riskitekijöitä on kuvattu tarkemmin talousarvion yleisperusteluissa.

Lapin liiton toiminta perustuu monelta osin laajaan yhteistyöhön muun muassa kuntien, valtion viranomaisten, korkeakoulujen sekä muiden alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten kumppanien kanssa. Lapin liiton on aktiivisesti ylläpidettävä omaa rooliaan näissä verkostoissa ja kumppanuuksissa, jotta näihin liittyvien tavoitteiden menestyksekäs hoitaminen onnistuu. Lisäksi riskinä on tunnistettava muutokset näiden yhteistyötahojen resursseissa ja toimintalinjauksissa, jotka voivat vaikuttaa myös Lapin liiton mahdollisuuksiin edistää omia tavoitteitaan. Esimerkkejä vuoden 2027 aikana tehtävänä olevista edunvalvontatehtävistä on ohjelmakauden 2028–2034 toteutettavien rahoitusohjelmien valmistelu sekä uuden hallitusohjelman valmistelu.

Lapin keskeinen geopoliittinen sijainti, kansainvälisen tilanteen nopea kehittyminen ja arktisen alueen merkityksen kasvu tuovat alueelle uusia mahdollisuuksia, mutta samalla myös epävarmuustekijöitä. Geopoliittiset jännitteet ja kansainvälisen toimintaympäristön muutokset sekä sen vaikutukset täytyy huomioida myös Lapin liiton rajat ylittävässä yhteistyössä ja aluekehitystyössä. Lapin sijainnin merkityksen kasvu tuo painetta erilaisten maankäytöllisten selvitysten laatimiselle, joka voi edelleen venyttää pitkiä prosesseja sekä kasvattaa kustannuksia.

Digitalisaation kasvu ja organisaation toiminnan kasvava riippuvuus tietojärjestelmistä tuovat mukanaan tietosuojaan, tietoturvaan ja toimintavarmuuteen liittyviä riskejä. Henkilötietojen ja muun luottamuksellisen tiedon käsittelyyn liittyvät vaatimukset edellyttävät jatkuvaa huomiota, ajantasaisia toimintamalleja sekä henkilöstön riittävää osaamista. Kyberuhkien ja tietoturvaloukkausten lisääntyminen voi aiheuttaa tietojen vaarantumista, toiminnan keskeytymistä tai mainehaittaa. Riskien hallitsemiseksi Lapin liitto kehittää jatkuvasti riskienhallinnan ja tietosuojan prosesseja sekä huolehtii ohjeistusten ajantasaisuudesta ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä.

Toimintaympäristön nopea muuttuminen korostaa ennakoivan riskienhallinnan merkitystä. Riskienhallinta on osa Lapin liiton johtamista, toiminnan suunnittelua ja päivittäistä toimintaa. Liitto seuraa toimintaympäristön muutoksia ja arvioi säännöllisesti toimintaansa kohdistuvia riskejä sekä niiden vaikutuksia tavoitteiden saavuttamiseen ja toiminnan jatkuvuuteen. Tavoitteena on tunnistaa muutokset ja mahdolliset uhkatekijät riittävän ajoissa sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin niiden hallitsemiseksi. Näin pyritään turvaamaan Lapin liiton tehtävien hoitaminen ja toiminnan jatkuvuus myös muuttuvissa olosuhteissa.

